

Ischemická choroba srdeční

Tomáš Kára, Mojmír Blaha

ISCHEMICKÁ CHOROBA SRDEČNÍ

NEBOLESTIVÉ FORMY

NĚMÁ ISCHEMIE

SRDEČNÍ SELHÁNÍ

ARYTMIE

NÁHLÁ SMRT

BOLESTIVÉ FORMY

ANGINA PECTORIS

INFARKT MYOKARDU

Definice

nepoměr mezi potřebou a dodávkou kyslíku v
srdečním svalu

etiologie kardiální

Aterosklerosa včěňčitých tepen

Hypertrofie

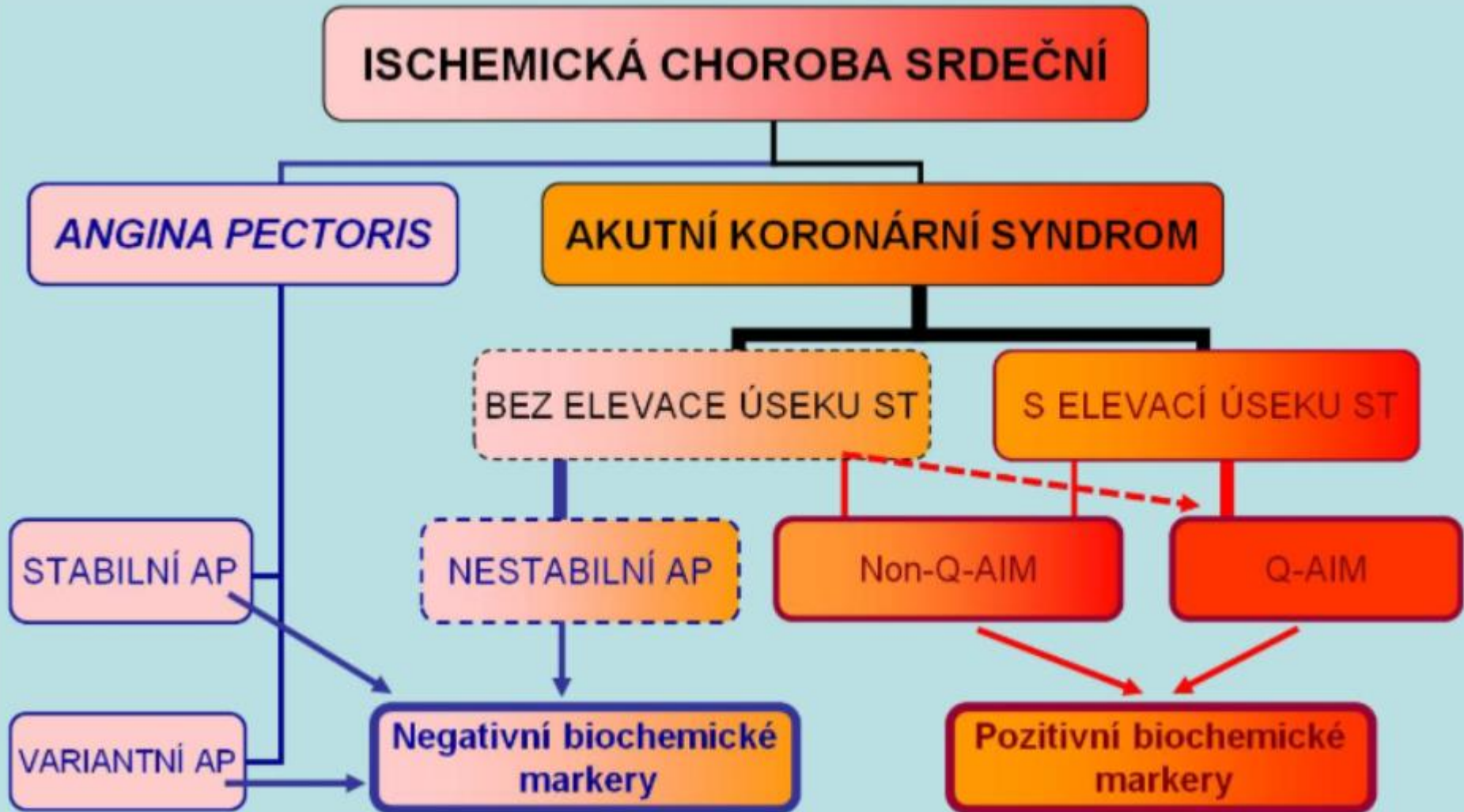
Srdeční vady

Etiologie extrakardiální

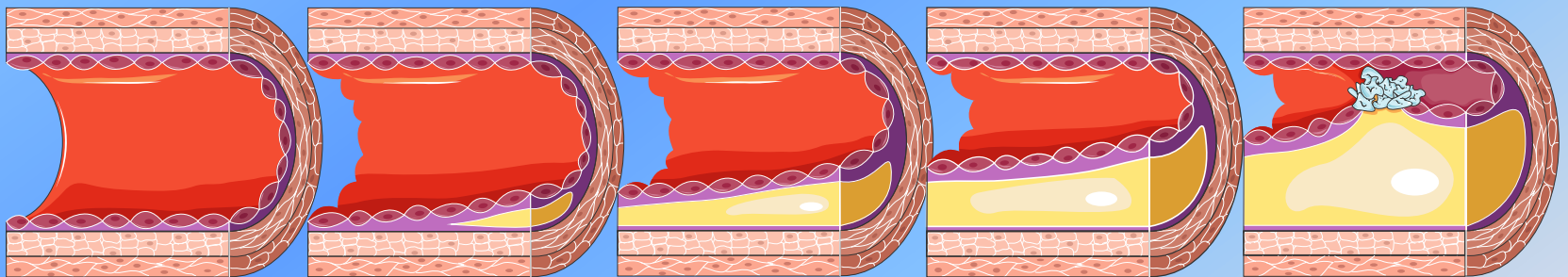
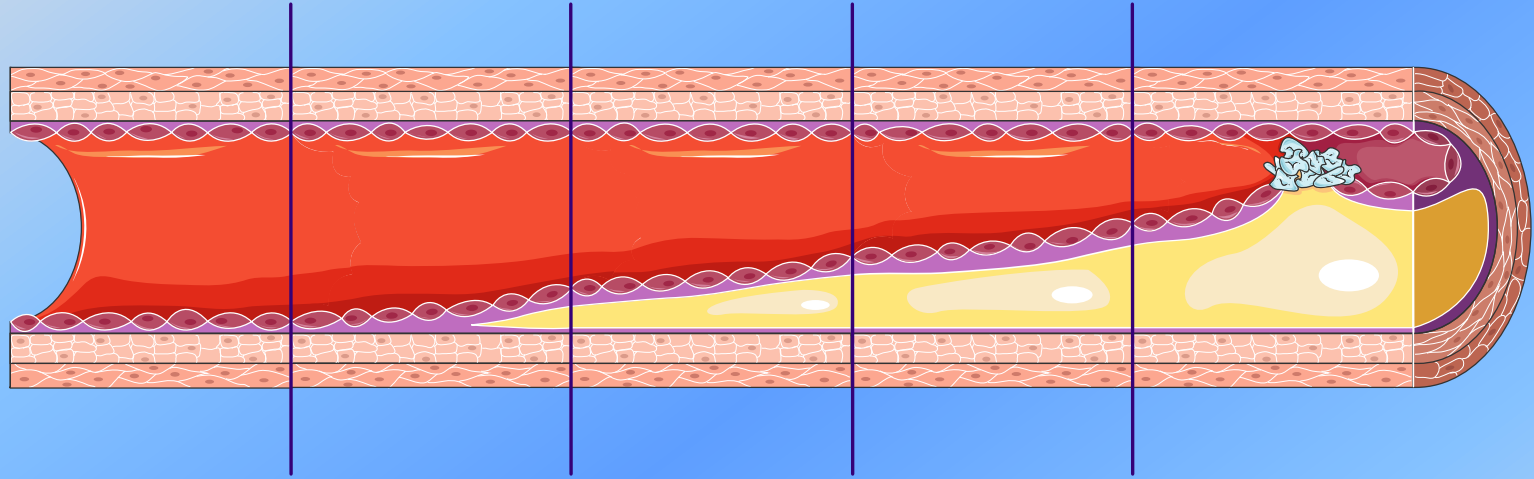
Plicní onemocnění

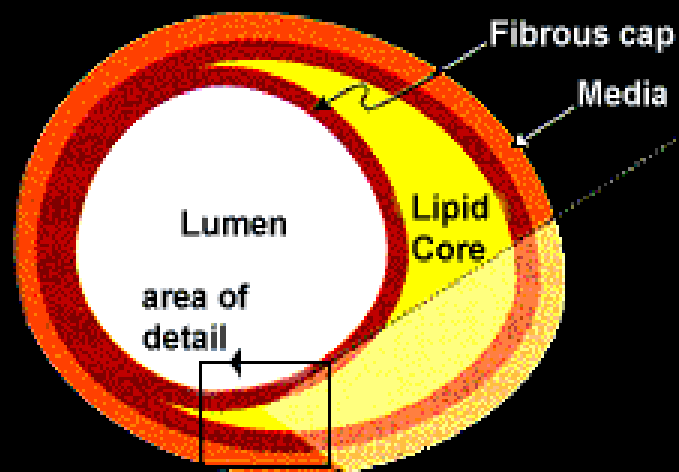

Ischemická choroba srdeční

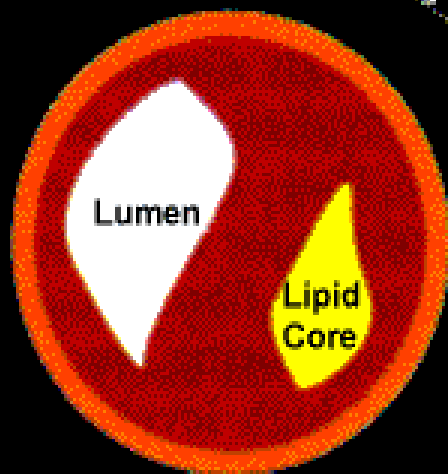
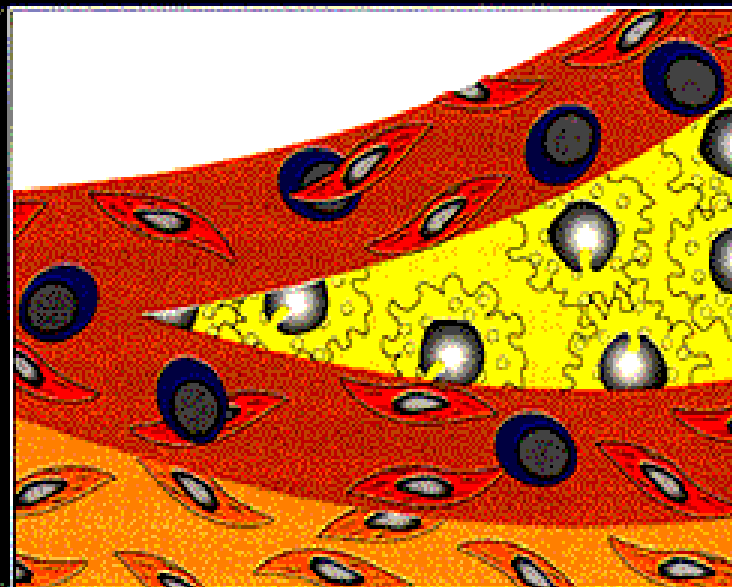

Ateroskleroza a tromboza

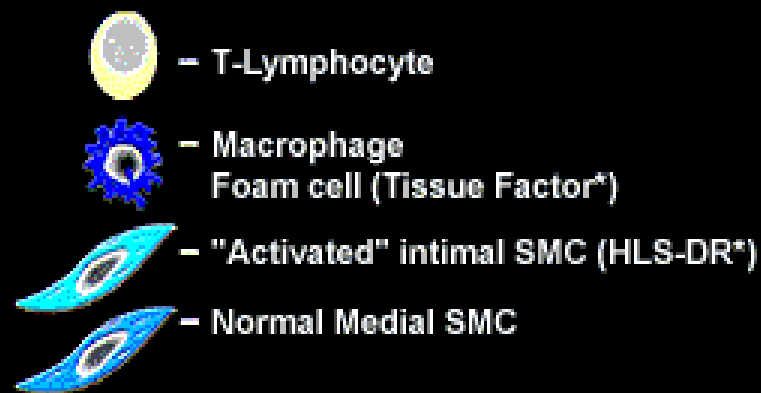

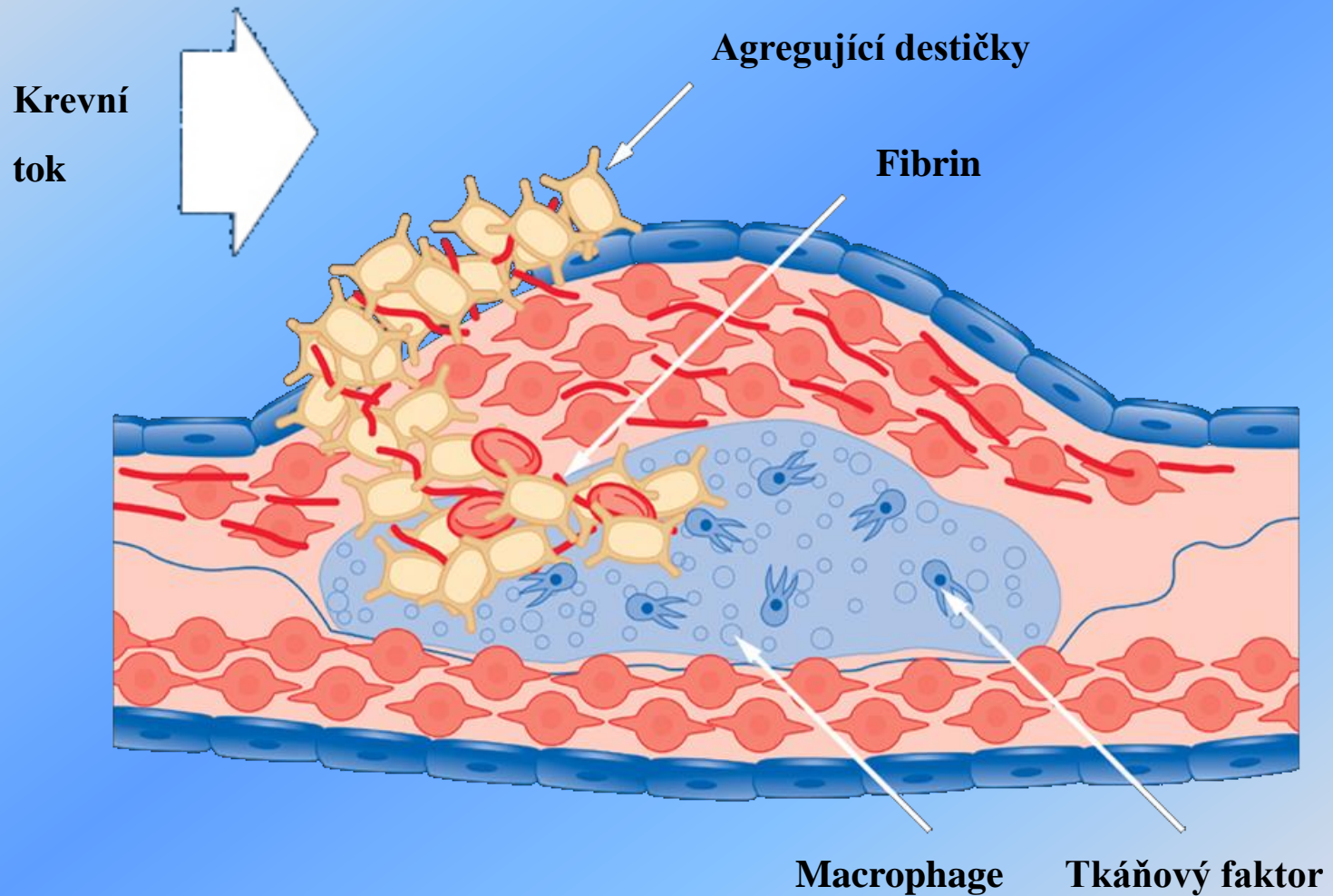
"Vulnerable" Plaque

"Stable" Plaque

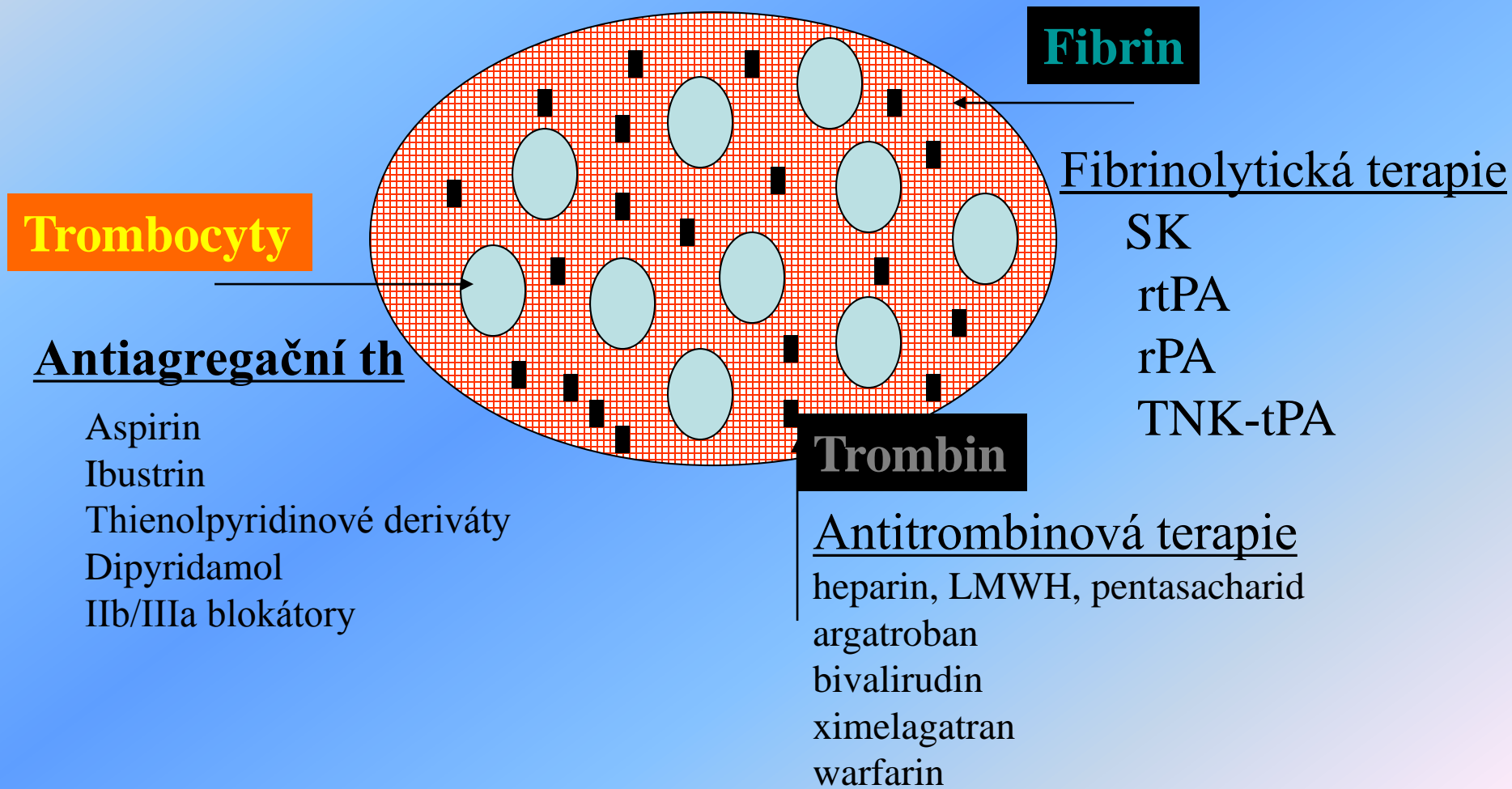

Ruptura plátu vede k tromboze v tepně

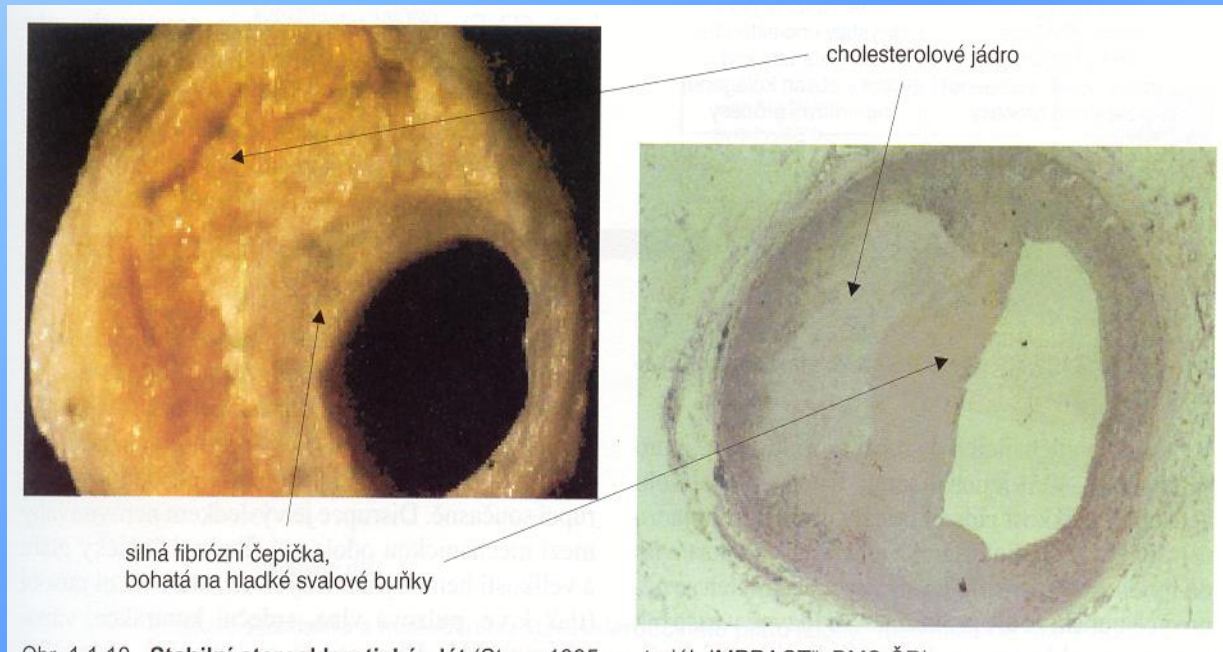

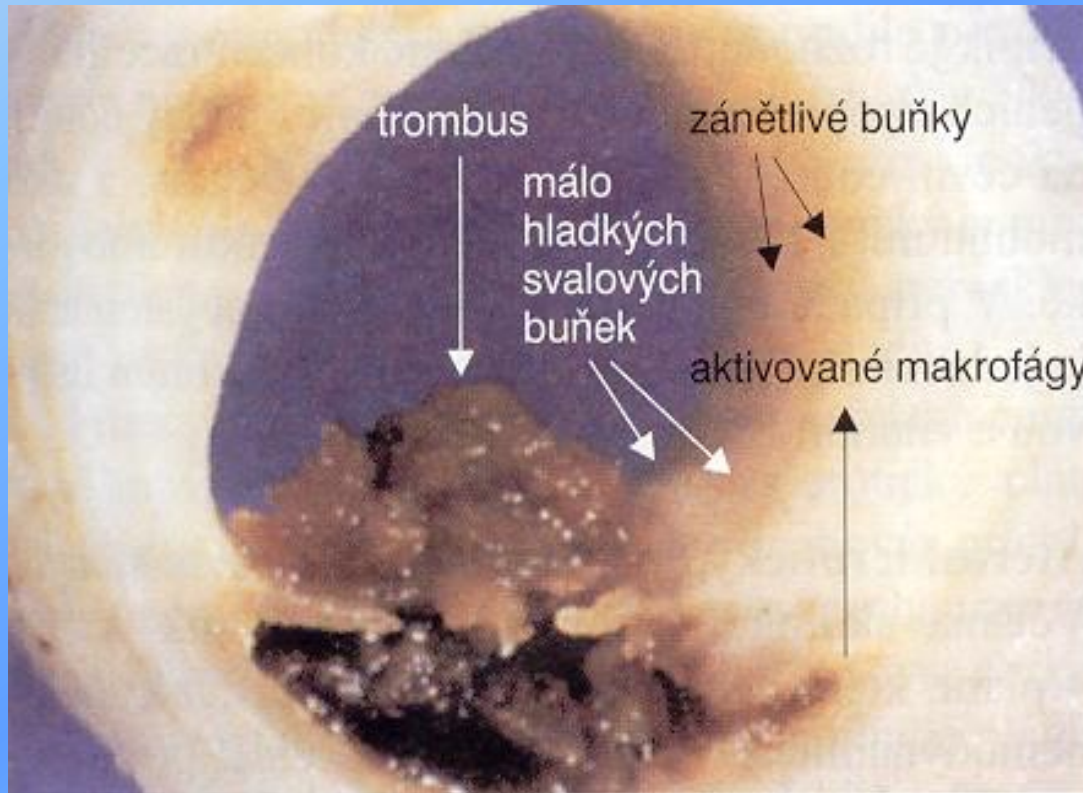
Složení trombu

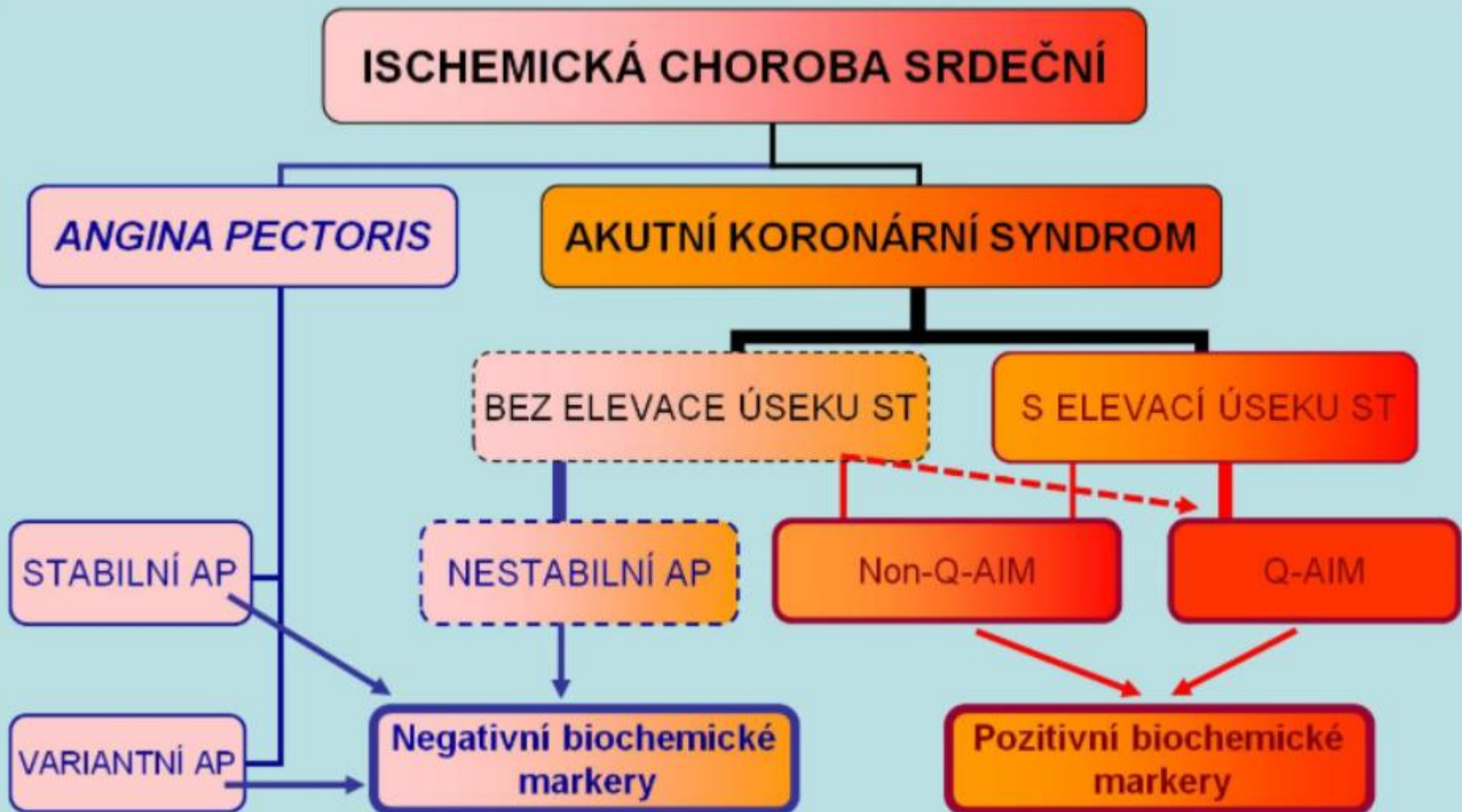
Aterosklerosa koronárních tepen

ruptura nestab. plátu s trombem

Ischemická choroba srdeční

ANGINA PECTORIS

NÁMAHOVÁ (NYHA, Canad. kl.)

**NESTABILNÍ (klidová, nová,
zhoršená)**

PRINZMETALOVA (vazospastická)

Bolest

- 1) charakter,
- 2) lokalizaci,
- 3) vyzařování,
- 4) provokaci,
- 5) úlevové manévry.

Bolesti na hrudi:

- koronární etiologie – s / bez elevací ST úseků na ekg
- disekce aorty
- vředová choroba GD, zánět jícnu,...
- perikarditis, pleurální dráždění
- často: vertebrogenní potíže (páteř, hrudní koš, skloubení žeber a hrudní kosti)
- psychogenní etiologie, neurastenie, a další..

Bolesti na hrudi

Anginózní bolest - stenokardie námahové i klidové, zhoršuje ji chlad, jídlo, rozčilení.

Je to tlaková, svíravá nebo palčivá plošná bolest lokalizovaná retrosternálně, někdy v celém prekordiu. Vystřeluje do krku, dolní čelisti, levého ramene, malíkové strany levé paže, ale i do zad a epigastria.

Trvá řádově minuty (angina pectoris), při trvání delším než 20 min., zejména když se projeví v klidu, je nutno pomýšlet na infarkt myokardu. (Intenzita bolesti je však výraznější, bývají doprovodné vegetativní reakce - nauzea, úzkost, pocení).

Reakce na nitráty podané pod jazyk se dostavuje u anginy pectoris do 5 min., trvá-li déle, je podezření na infarkt myokardu.

Bolesti na hrudi

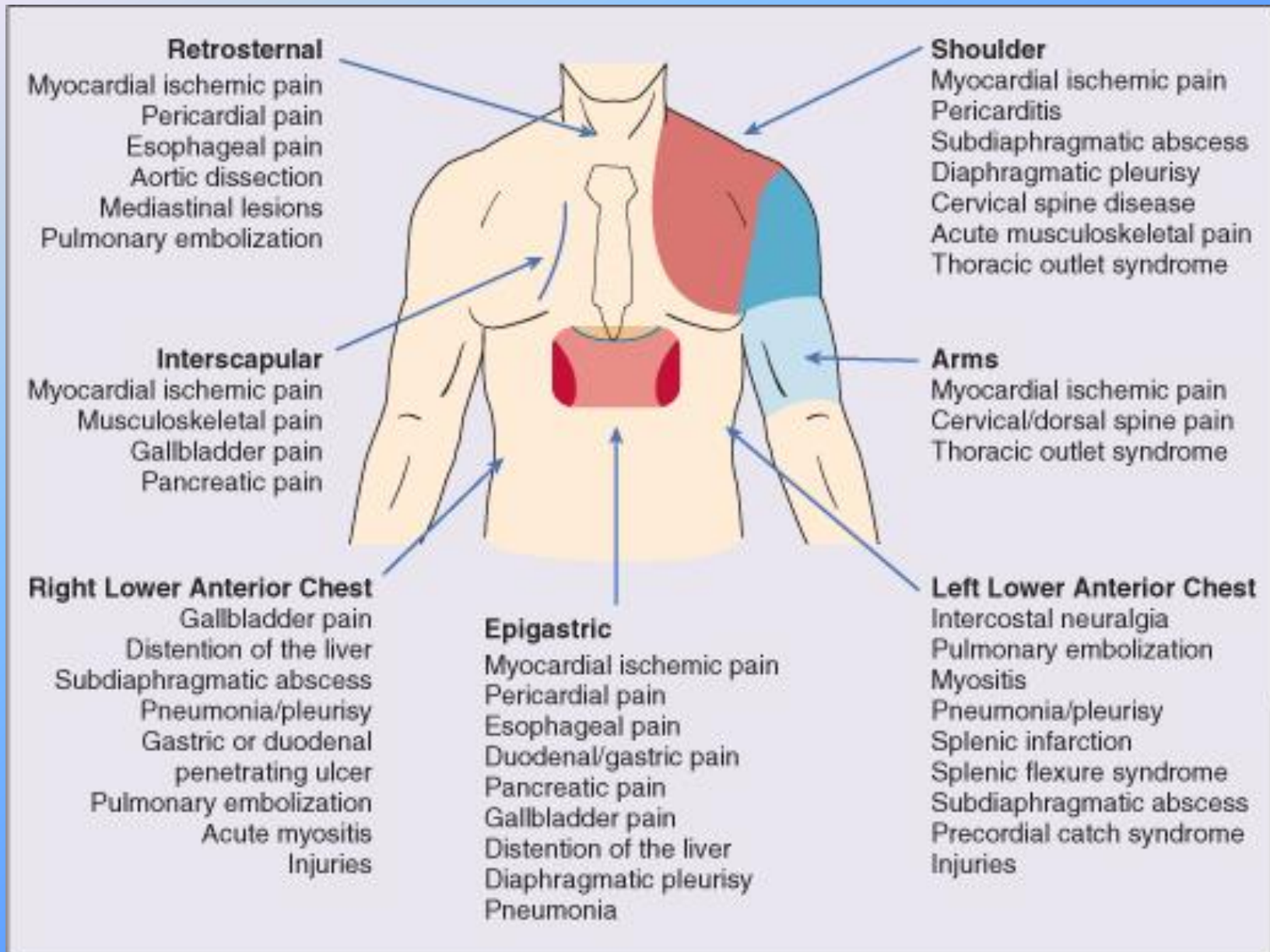
Perikardiální bolest je ostrá, spíše prekordiálně lokalizovaná, dlouhodobého trvání. Zhoršuje se při změně polohy a v závislosti na dýchání. Nebývá spojena s námahou, zmírnění bolesti se projevuje vsedě a v předklonu. Vzniká obvykle v souvislosti s virovým infektem, infarktem myokardu a po kardiologickém výkonu.

Bolest **u disekujícího aneurysmatu** aorty je prudká, velmi intenzivní bolest připomínající infarkt myokardu, vystřelující do zad nebo břicha, vzniká náhle, jako „trhání, výbuch granátu“, často po námaze (př. zvednutí břemene), může být spojena se synkopou.

Bolesti na hrudi

Funkční prekordiální bolest je píchavá, bodavá bolest lokalizovaná do oblasti hrotu srdečního, vznikající v klidu nebo při psychické zátěži u mladých lidí, často je provázena pocitem nemožnosti dodechnout.

V rámci diferenciální diagnostiky bolesti na hrudi nutno vyloučit obtíže extrakardiální, a to **vertebrogenní, interkostální neuralgie, bolest u refluxní poruchy jícnu.**

Formy ICHS

- Chronická stabilní AP
- Dysrythmická forma
- Stav po IM

- Nestabilní AP
- IM
- Náhlá smrt (SCD)

Terapie chronické ICHS

- Sekundární prevence (dieta ...)
- Trénink
- Farmakoterapie:
  - Antiagregancia (ASA)
  - Betablokátory
  - Vasodilatancia (nitráty, CCB)
  - ACEI (při EF<40%)
  - Statiny
- Koronarografie -> intervence či CABG

Zátěžový test s ekg

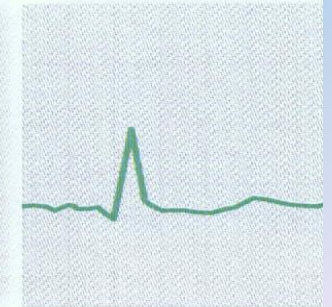
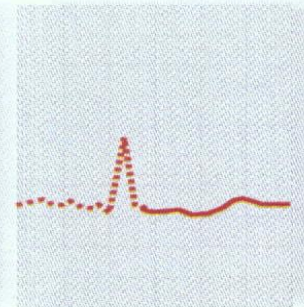
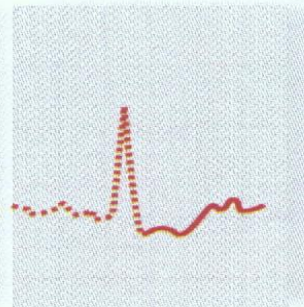
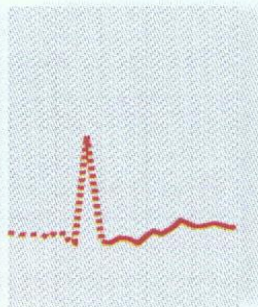
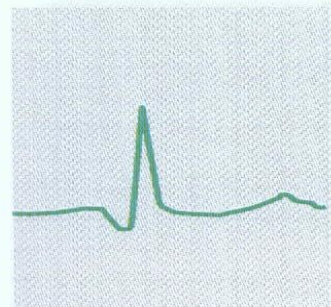
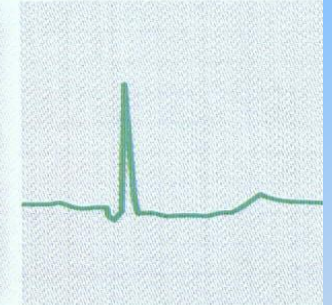
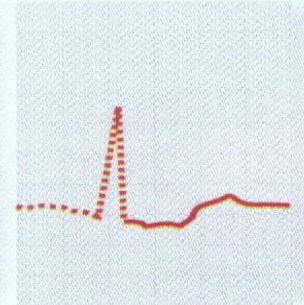
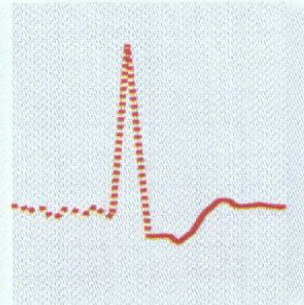
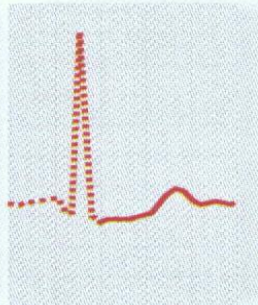
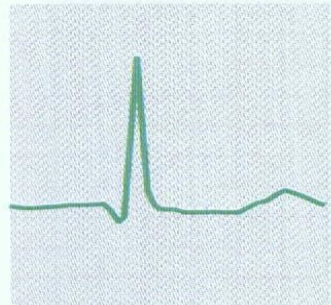
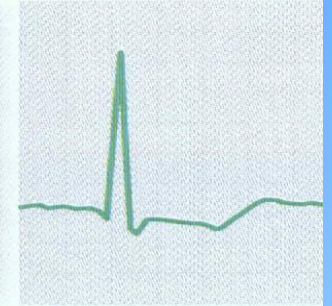
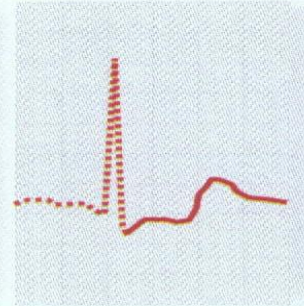
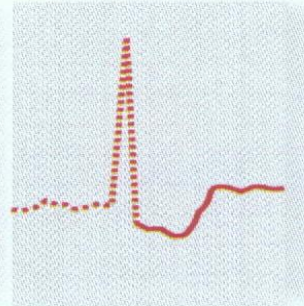
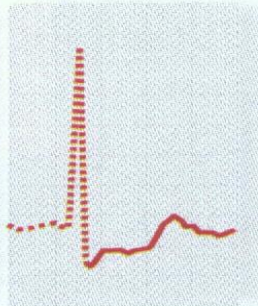
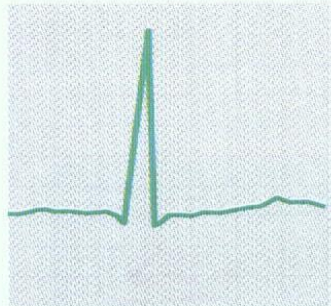
Rest

*Exercise
minute 1*

*Exercise
minute 4*

*Recovery
minute 2*

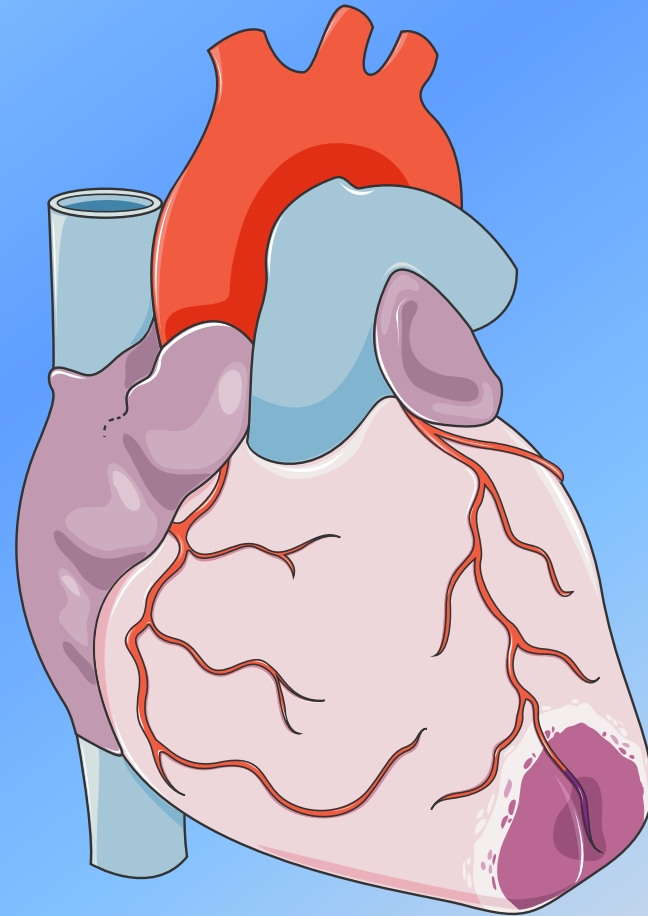
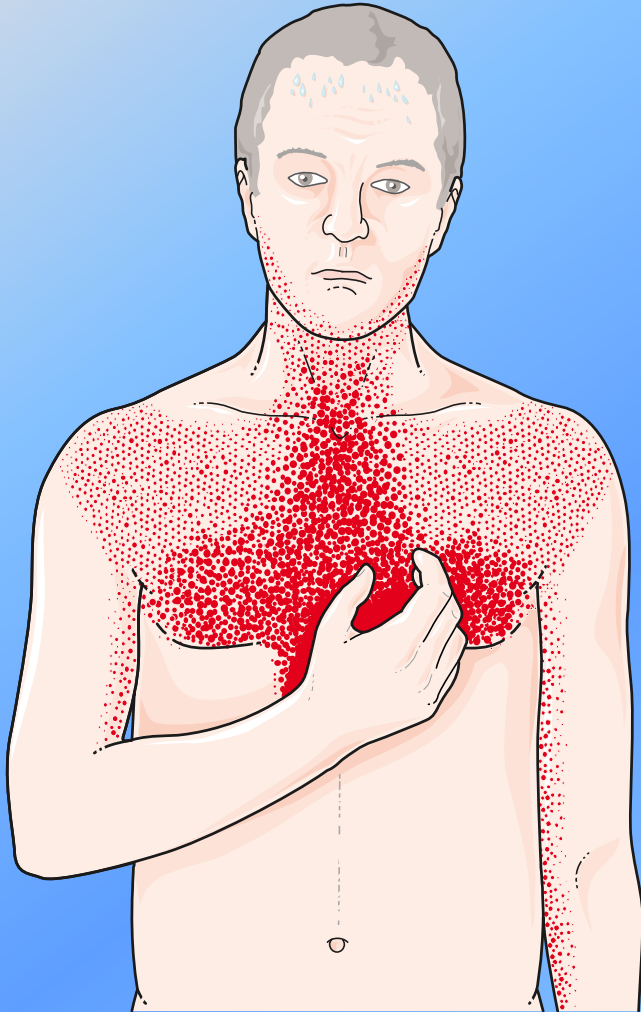
*Recovery
minute 7*

Akutní ICHS

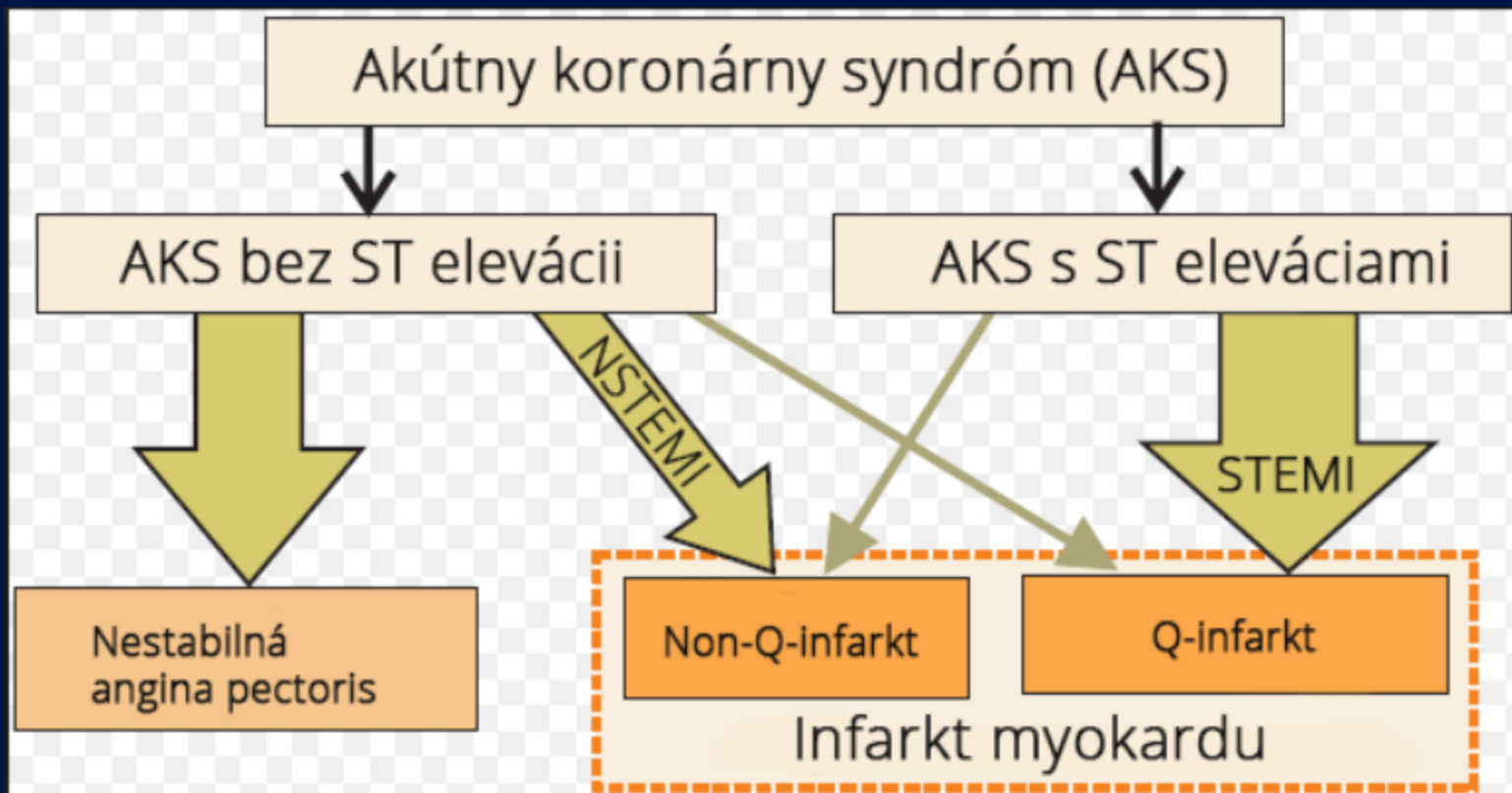
- Ruptura AS plátu + trombus + event. spasmus
- Rychlá rekanalizace = minimalizace poškození
- 70. léta - heparin, ASA
- 80. léta - trombolýza
- 90. léta – direktní PCI

Akutní infarkt myokardu

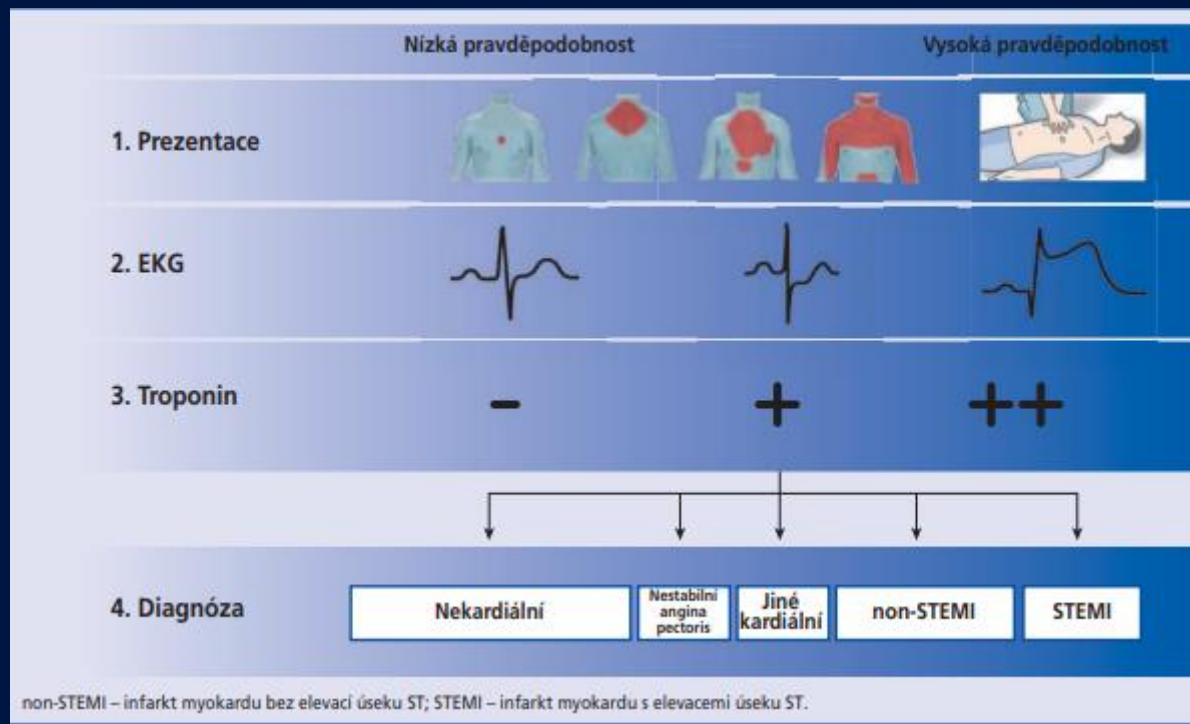

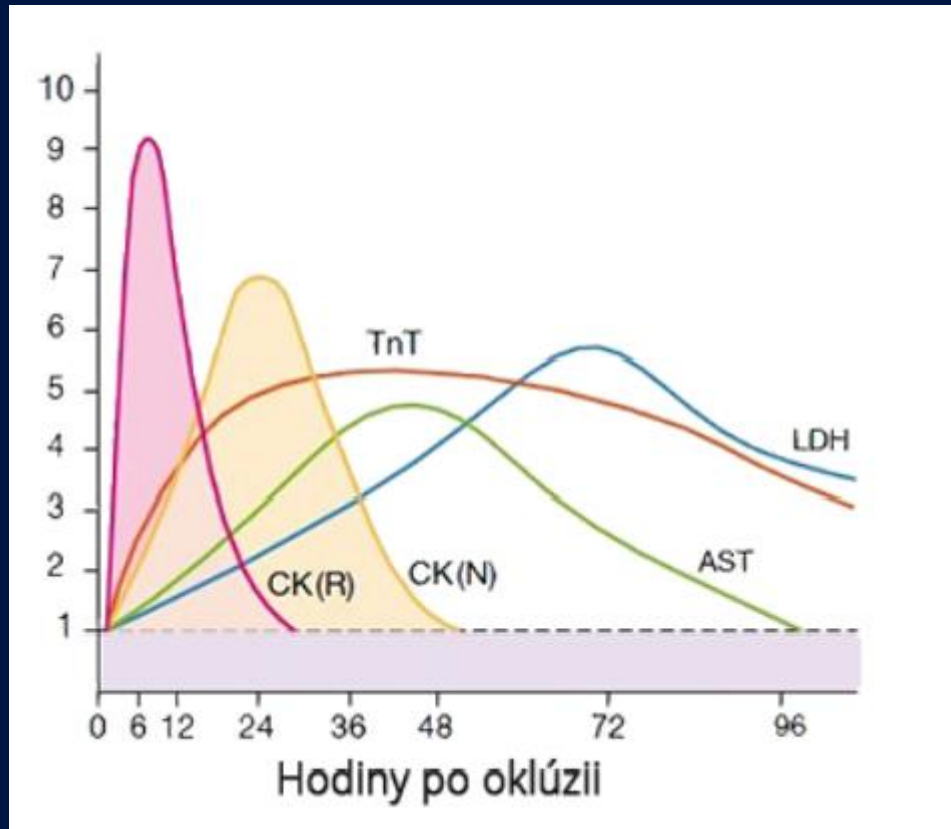
Akutní koronární syndromy

NSTEMI vs STEMI infarkt myokardu

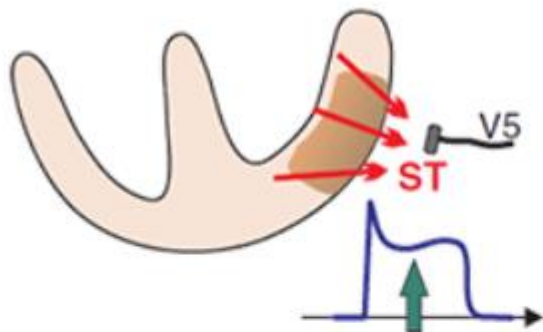

ROZDÍL NSTEMI A NESTABILNÍ ANGINA PECTORIS: KARDIOENZYMY - Troponin

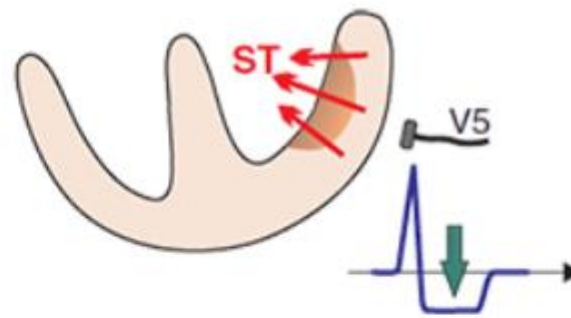
EKG změny

STEMI versus NSTEMI

STEMI infarkt

- Vznikne pre **oklúziu**
- **Nekróza** je:
  - Subepikardiálna
  - Neskôr **transmurálna**
- Na EKG sú **ST elevácie**

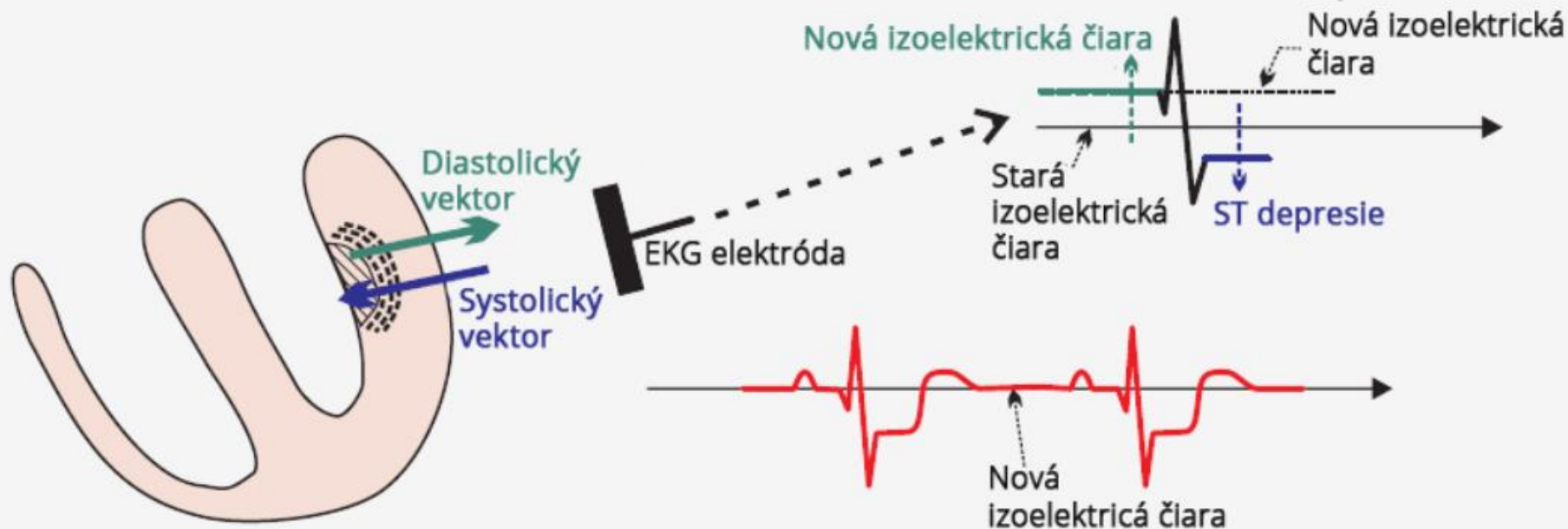

NSTEMI infarkt

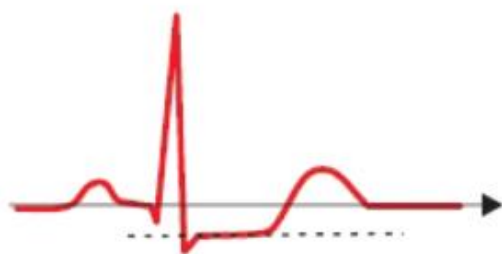
- Vznikne pre **stenózu**
- **Nekróza** je:
  - Subendokardiálna
  - Nie transmurálna
- Na EKG sú **ST depresie**

Subendokardiální ischemie

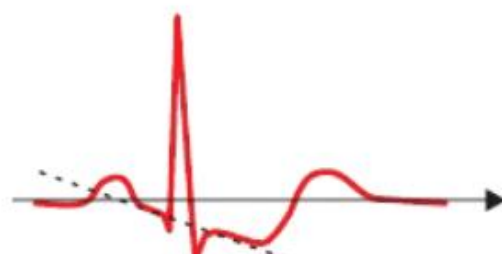
Horizontální a descendentní deprese ST

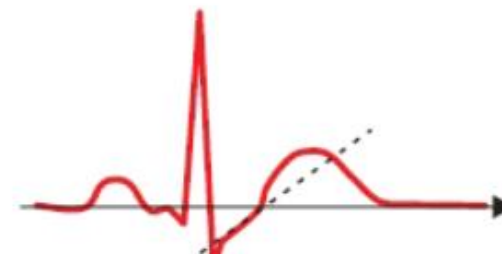
Subendokardiálna ischémia

Horizontálna ST depresia

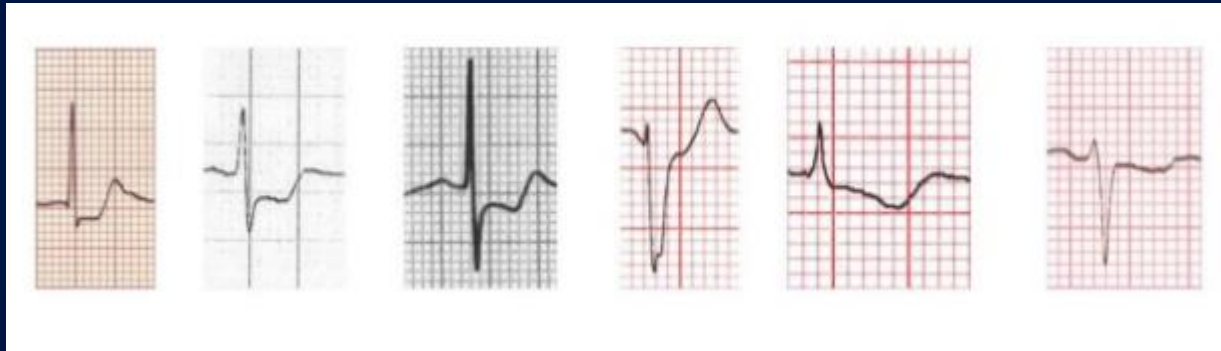
Descendentná ST depresia

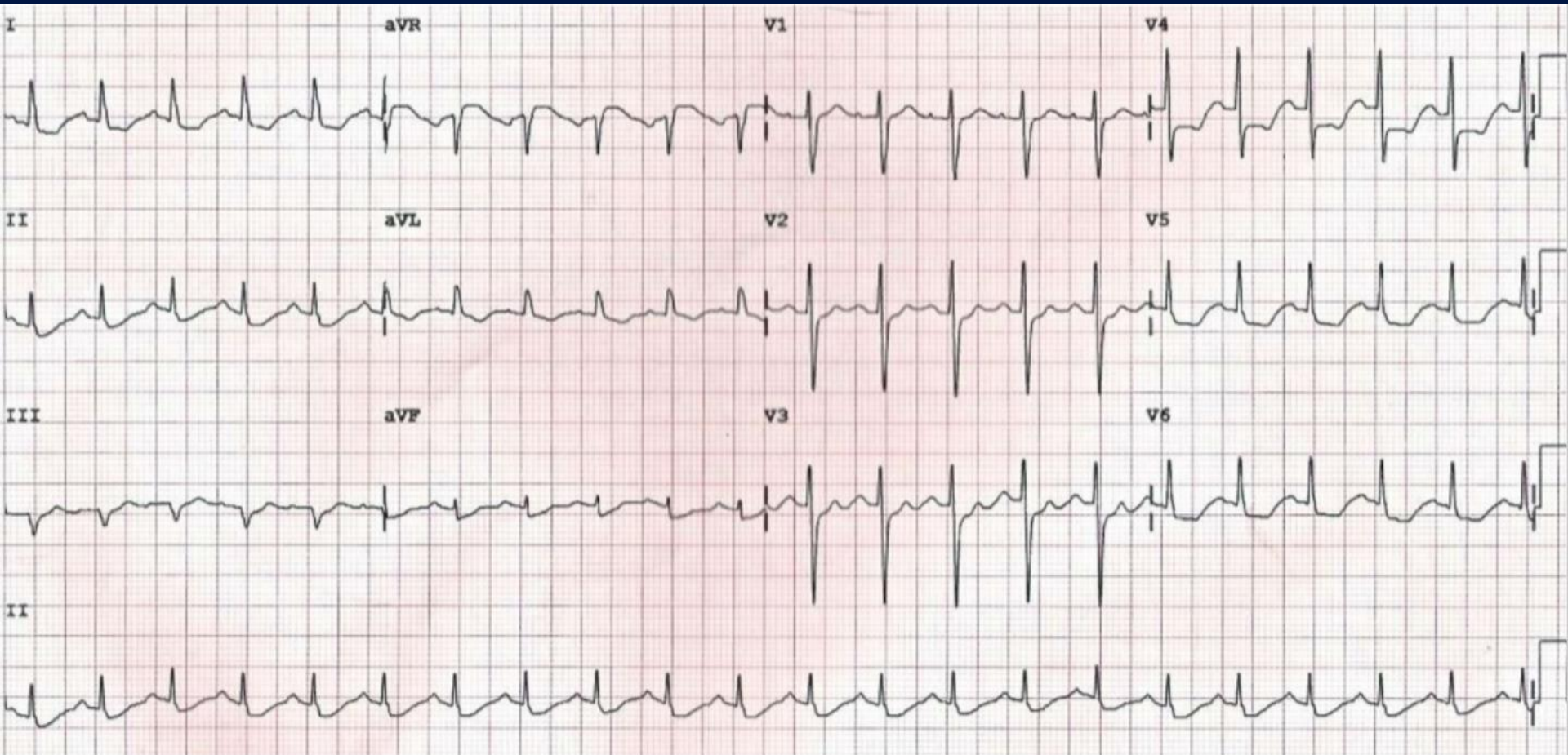
Ascendentná ST depresia

Subendokardiální ischemie

Horizontální a descendentní deprese ST

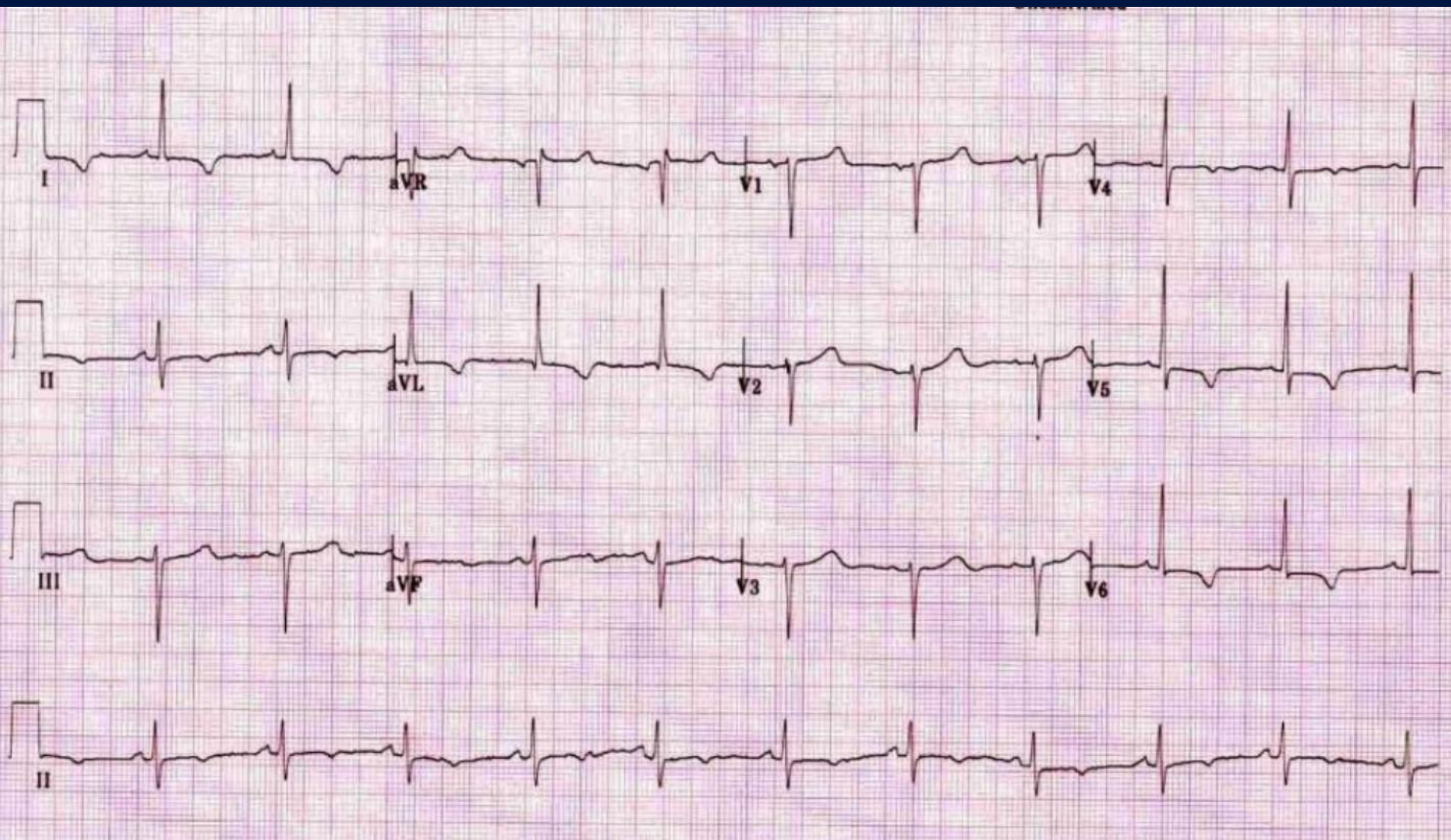

Subendokardiální ischemie Infarkt myokardu typu NSTEMI

Subendokardiální ischemie

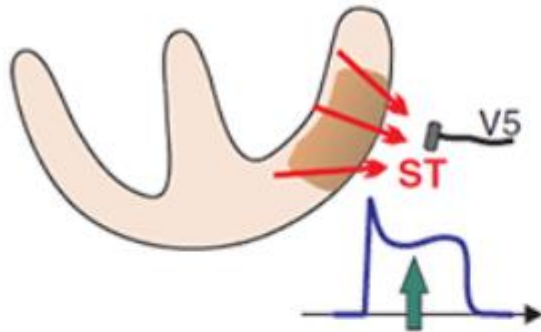
Horizontální a descendentní deprese ST +
diskonkordantní negativita T vln

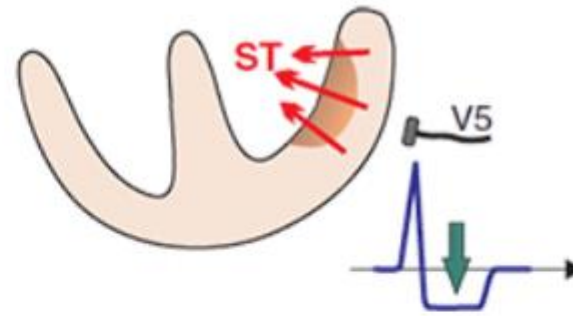
EKG změny

STEMI versus NSTEMI

STEMI infarkt

- Vznikne pre **oklúziu**
- **Nekróza** je:
  - Subepikardiálna
  - Neskôr **transmurálna**
- Na EKG sú **ST elevácie**

NSTEMI infarkt

- Vznikne pre **stenózu**
- **Nekróza** je:
  - Subendokardiálna
  - Nie transmurálna
- Na EKG sú **ST depresie**

EKG kritéria pro STEMI

symptomy + EKG + enzymy

EKG a Velikost ST elevácii pri STEMI

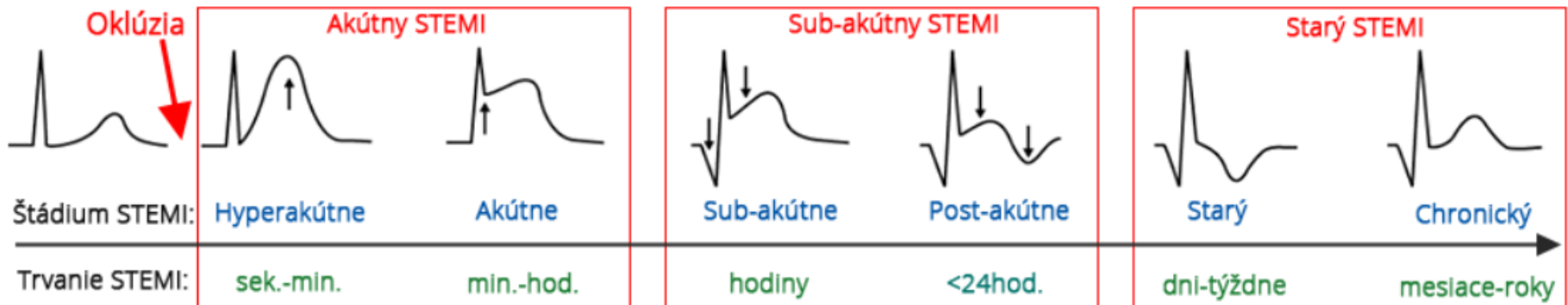
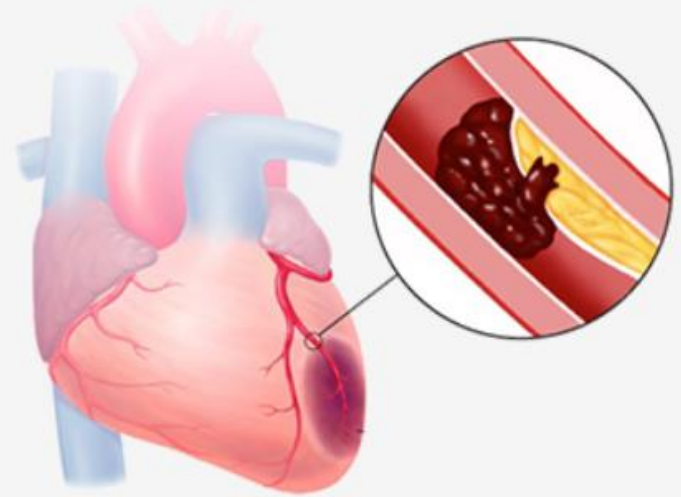
- ST elevácie musia byť prítomné **minimálne v 2** susedných zvodoch
- **Muž ≥ 40 rokov:**
  - $\geq 2\text{mm}$ (V2-V3)
  - $\geq 1\text{mm}$ v ostatných zvodoch
- **Muž < 40 rokov:**
  - $\geq 2,5\text{mm}$ (V2-V3)
  - $\geq 1\text{mm}$ v ostatných zvodoch
- **Žena** (bez ohľadu na vek)
  - $\geq 1,5\text{mm}$ (V2-V3)
  - $\geq 1\text{mm}$ v ostatných zvodoch
- **Muži a Ženy (V4R, V3R)**
  - $\geq 0,5\text{mm}$
  - Muž < 30 rokov $\geq 1\text{mm}$
- **Muži a Ženy (V7-V9)**
  - $\geq 0,5\text{mm}$

Subepikardiálná ischemie

Elevace ST úseku

STEMI infarkt

- **STEMI infarkt** vzniká pri **akútnej oklúzii** koronárnej artérie
  - Raritne môže vzniknúť pri akútnej stenóze
- **Akútna oklúzia** spôsobuje subepikardiálnu ischemiu
  - **do 5 minút** vzniknú hyperakútne T vlny
  - **o 20 minút** vzniká subepikardiálna nekróza
  - **o 4-9 hodín** vzniká transmurálna nekróza
  - **o 3-8 hodín** sa začína uvoľňovať troponín
  - **o 9 hodín** vzniká patologický Q kmit

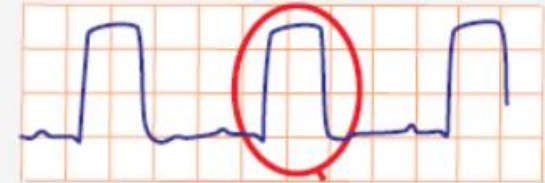

Subepikardiální ischemie

Elevace ST úseku – Pardeeho vlny

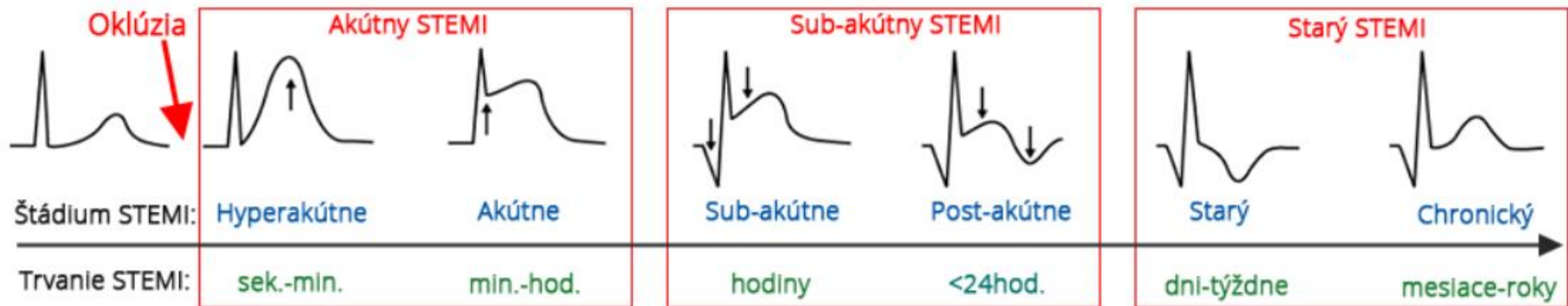
Pardeeho vlny

- Ak sa ST elevácie podobajú na **náhrobný kameň**
  - **ST elevácia** prekrýva R kmit aj T vlnu
  - Tak **prognóza pacienta je veľmi zlá**
- Takýto STEMI sa označuje ako **Tombstoning ST elevation MI**
- Vzniká pri oklúzii **proximálnej časti koronárnej artérie**
  - Vzniká veľký extenzívny STEMI infarkt

Rozdělení STEMI dle časového hlediska AKUTNÍ – SUBAKUTNÍ - CHRONICKÝ

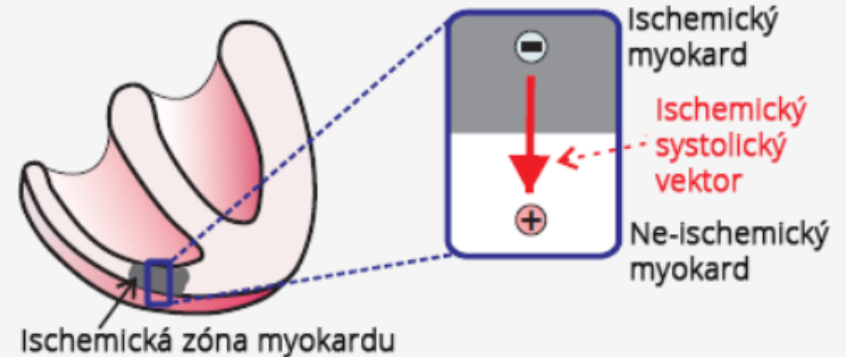
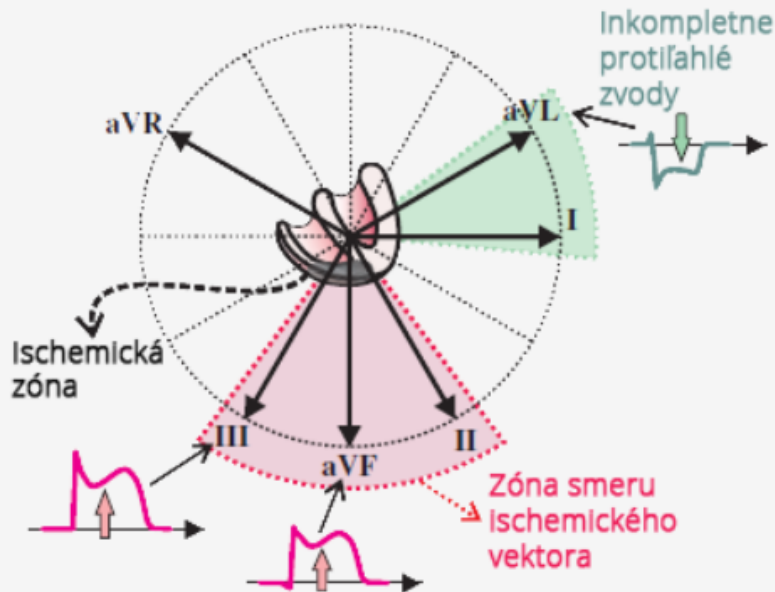
Dynamika ST elevácií pri STEMI

Rozdelenie STEMI podľa štádia

- V klinickej praxi sa STEMI podľa EKG obrazu rozdeľuje na **3 štádia**:
  - **Akútny STEMI**
    - Má **ST elevácie bez Q kmitu**
    - Trvanie: **minúty - hodiny**
  - **Subakútny STEMI**
    - Má **ST elevácie a Q kmit**
    - Trvanie: **hodiny - dni**
  - **Starý STEMI**
    - Má **Q kmit bez ST elevácií**
    - Trvanie: **> týždeň**

STEMI - Lokalizace

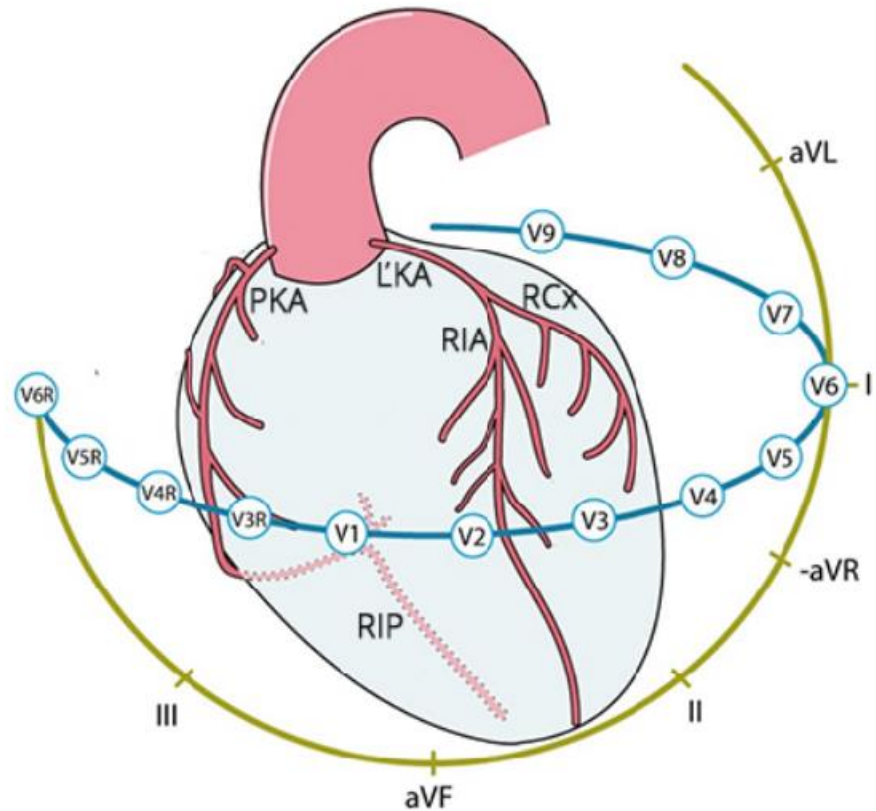
Recipročné zmeny a Akútny STEMI spodnej steny

- Akútny STEMI spodnej steny
  - ST elevácie v spodných zvodoch
    - Ischemický vektor smeruje ku spodným zvodom (II, III, aVF)
  - Recipročné ST depresie v inkompletne protíahľých zvodoch (I, aVL, V2,3)
    - Ischemický vektor smeruje od laterálnych zvodov (I, aVL) od hrudných zvodov (V2-3)
    - Srdce a EKG zvody si musíte predstaviť v 3D priestore
    - Protíahlé zvody nikdy nie sú presne oproti zvodom, kde sú ST elevácie

STEMI - Lokalizace

STEMI podľa lokalizácia

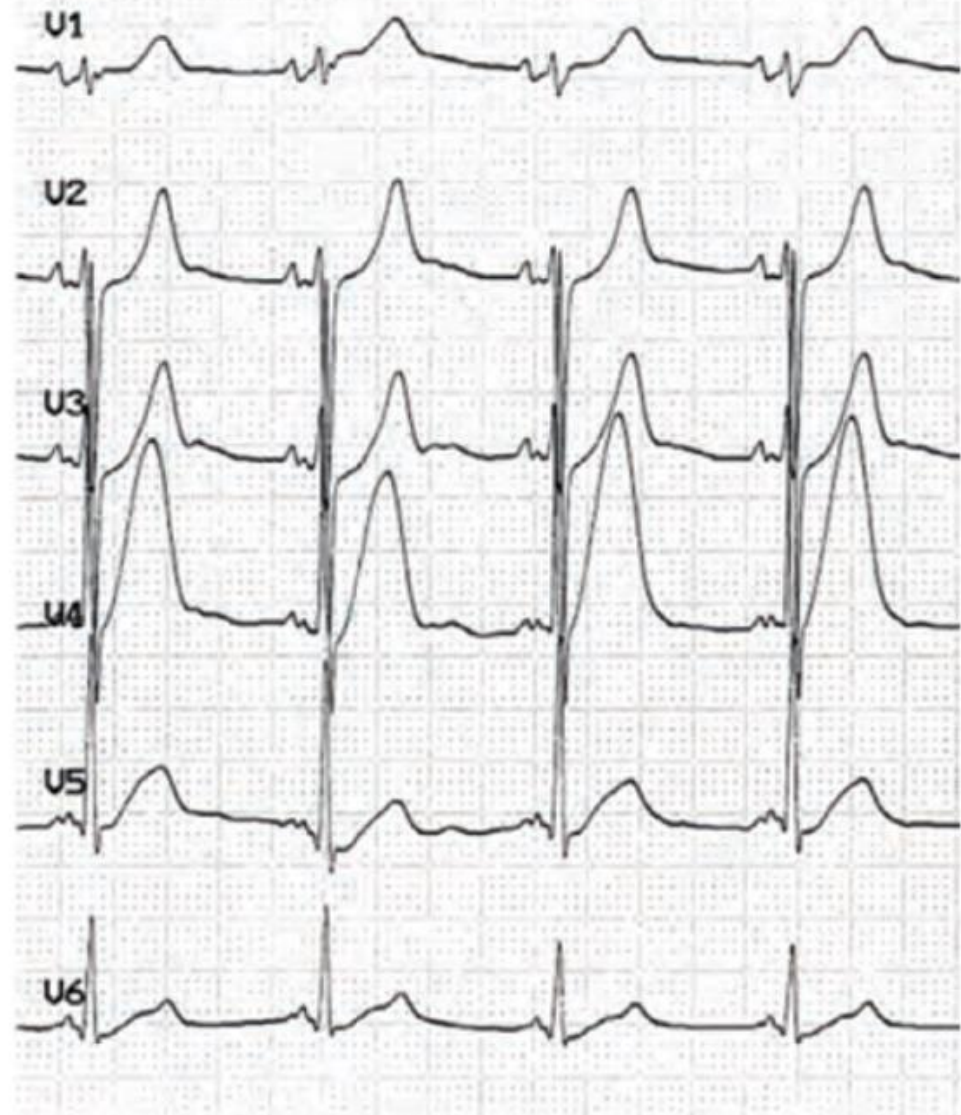
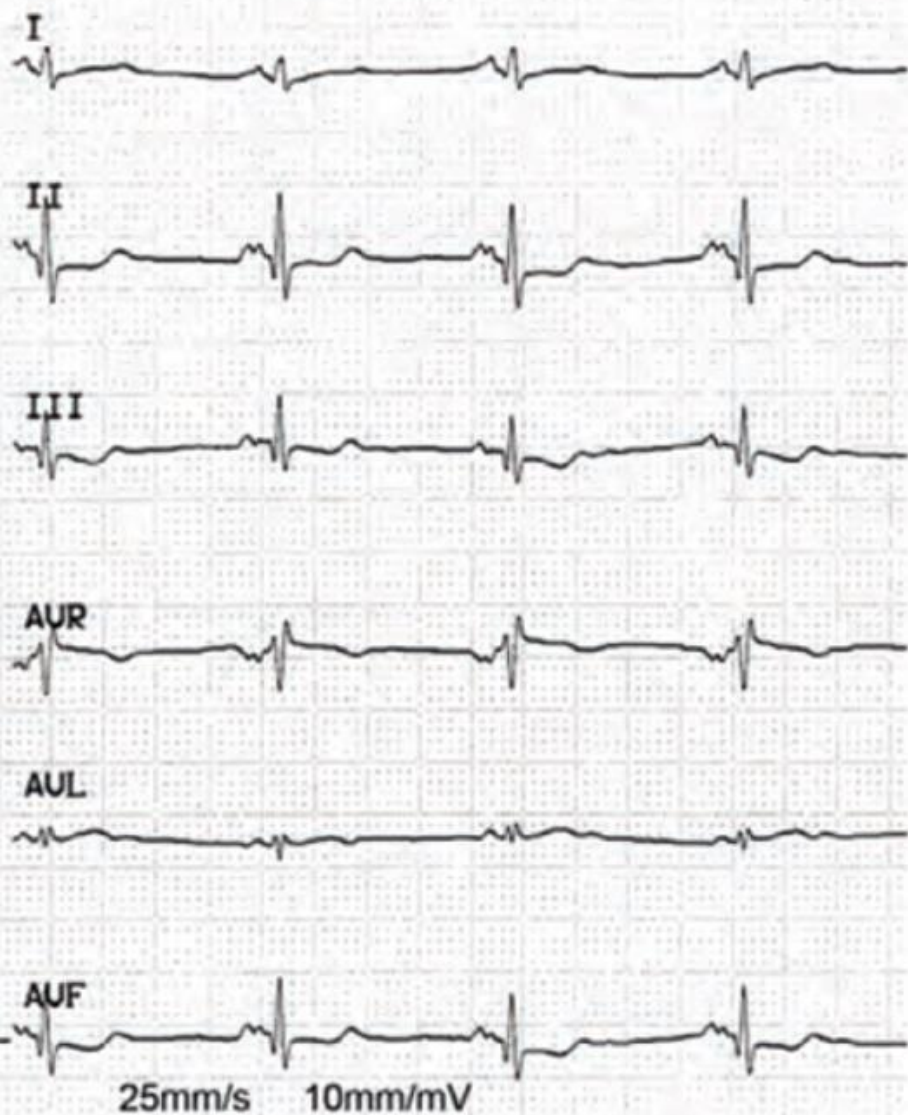
- **Infarkt** vzniká v myokarde **za oklúziou**
- Na infarktovú zónu sa "**pozerajú**" EKG zvody
  - V ktorých vznikajú ST elevácie
- **Lokalizovať sa dá len STEMI** infarkt **nie NSTEMI**
- **Štandardné 12 zvodové EKG sa "nepozerá"**
  - Na všetky časti myokardu
- Pri **podozrení na infarkt**
  - **Pravej komory** sa nakladajú **V3R-V6R** zvody
  - **Zadnej steny** sa nakladajú **V7-V9** zvody
- Základné cievne zásobenie srdca:
  - **PKA** (Pravá koronárna artéria)
  - **LKA** (Ľavá koronárna artéria)
  - **RIA** (Ramus interventricularis anterior)
  - **RCx** (Ramus circumflexus)
  - **RIP** (Ramus interventricularis posterior)

Infarkt	ST elevácie	Recipročné zmeny	Okludovaná cieva
Septálny	V1-V2		RIA
Predný	V3-V4 (V2, V5)	II, III, aVF	RIA
Antero-septálny	V1-V4	II, III, aVF	RIA
Laterálny	V5-V6 (I, aVL)	II, III, aVF	RCx
Vysoký laterálny	I, aVL	II, III, aVF	RIA
Spodný	II, III, aVF	V2, V3 (I, aVL)	PKA, RCx
Zadný	V7-V9	V1-V3	PKA, L'KA
Pravej komory	V1, V4R	I, aVL	PKA
Predsieni	PTa (V5, V6, I)	PTa (I, II, III)	PKA

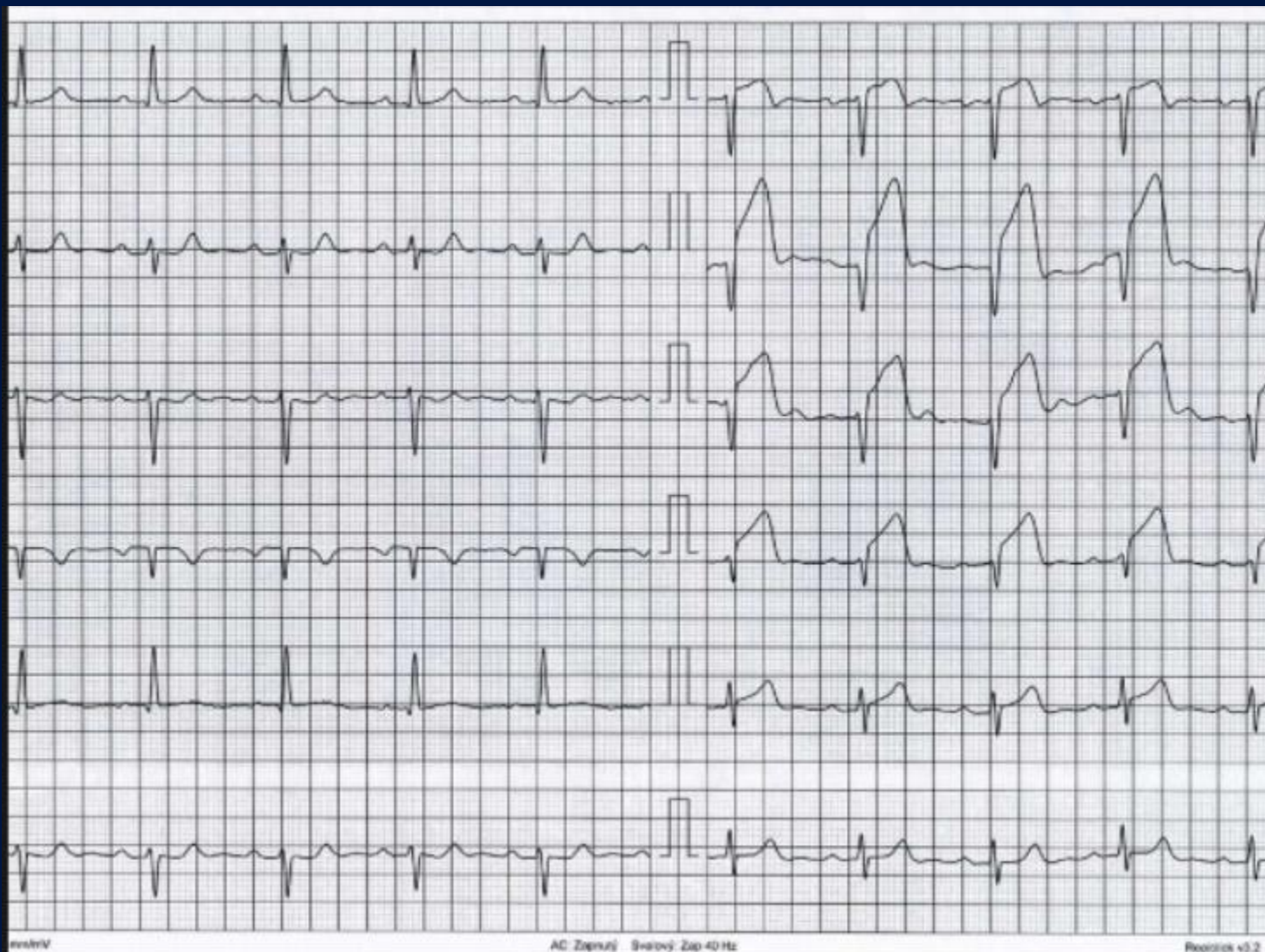

Hyperakutní STEMI přední stěny (vysoké hrotnaté T)

Akutní STEMI přední stěny

Paardeho vlny

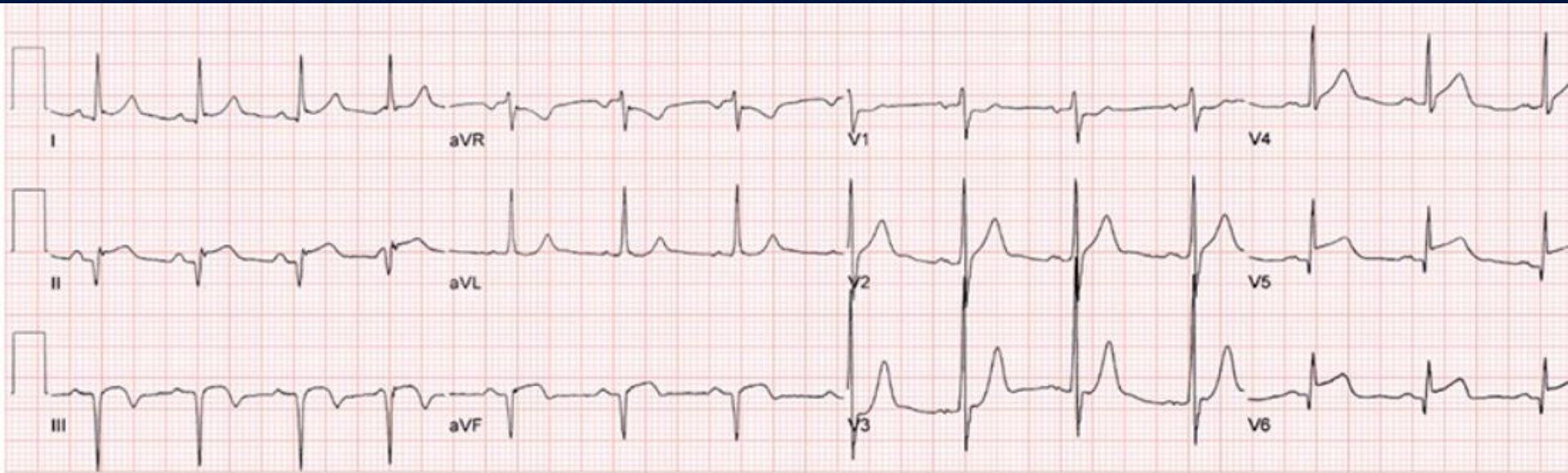

Subakutní STEMI přední stěny

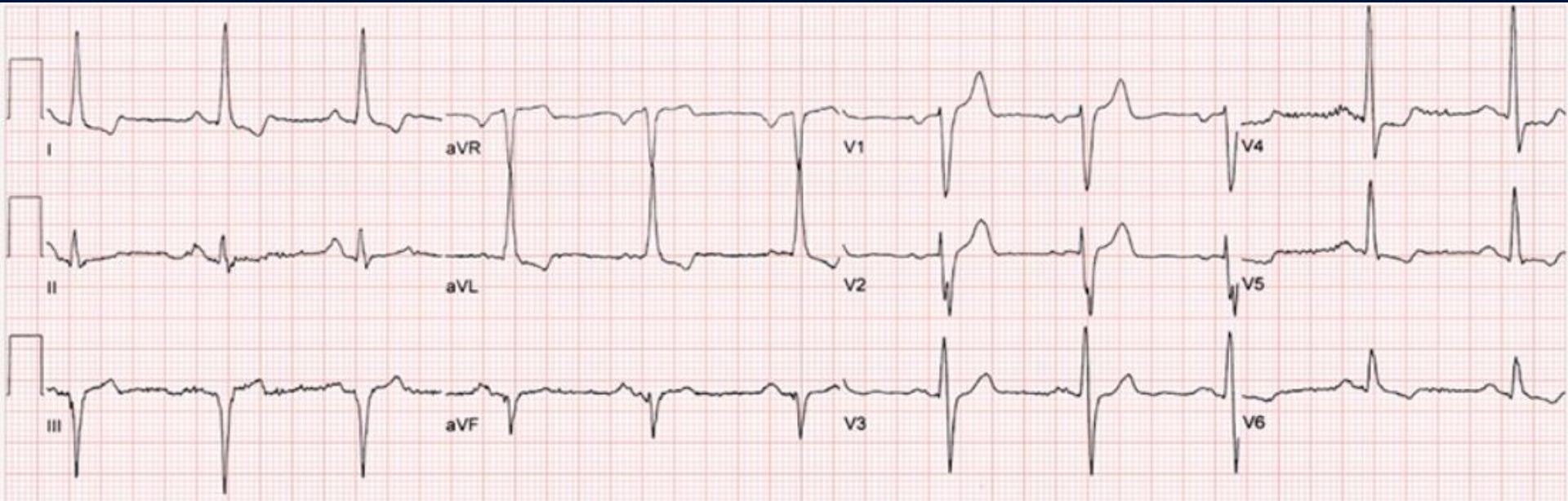
QS kmity + elevace ST

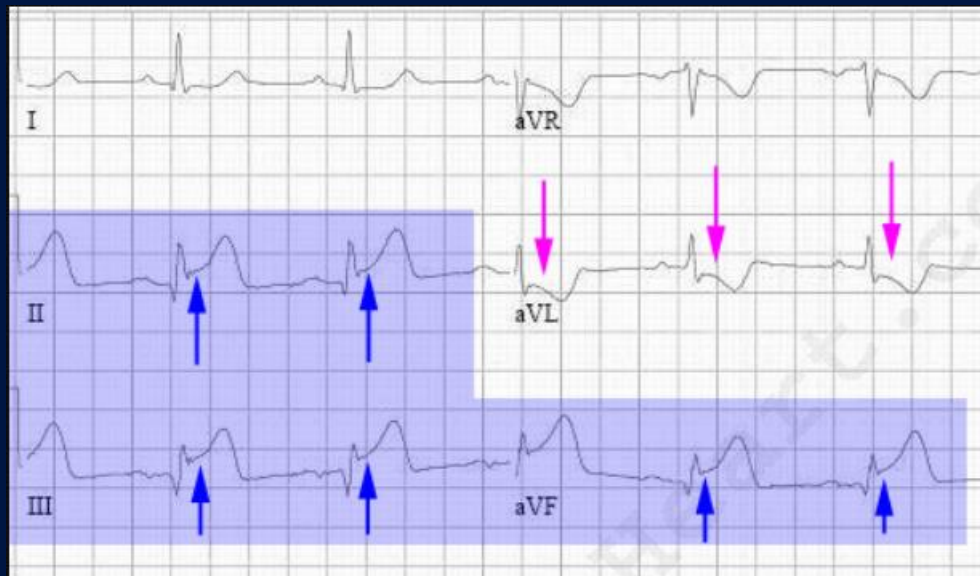
Subakutní STEMI spodní a laterální stěny
Q + elevace ST II, III, aVF a elevace V5,6, I
(svod I - konkávní!)

Starý infarkt spodní stěny patologický Q kmit III, aVF

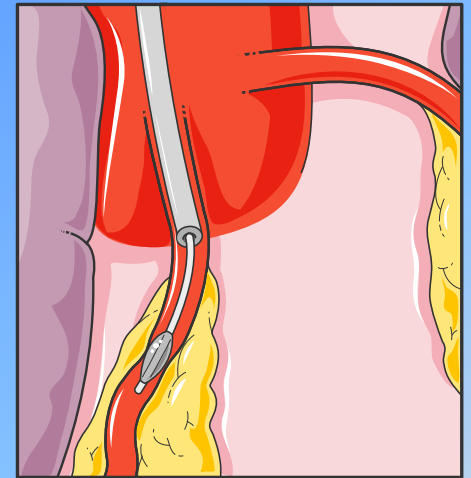
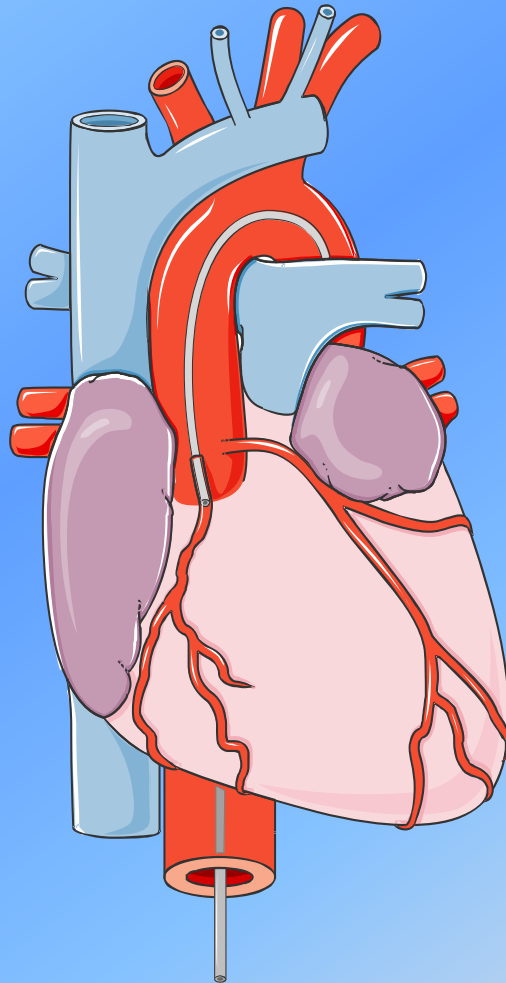
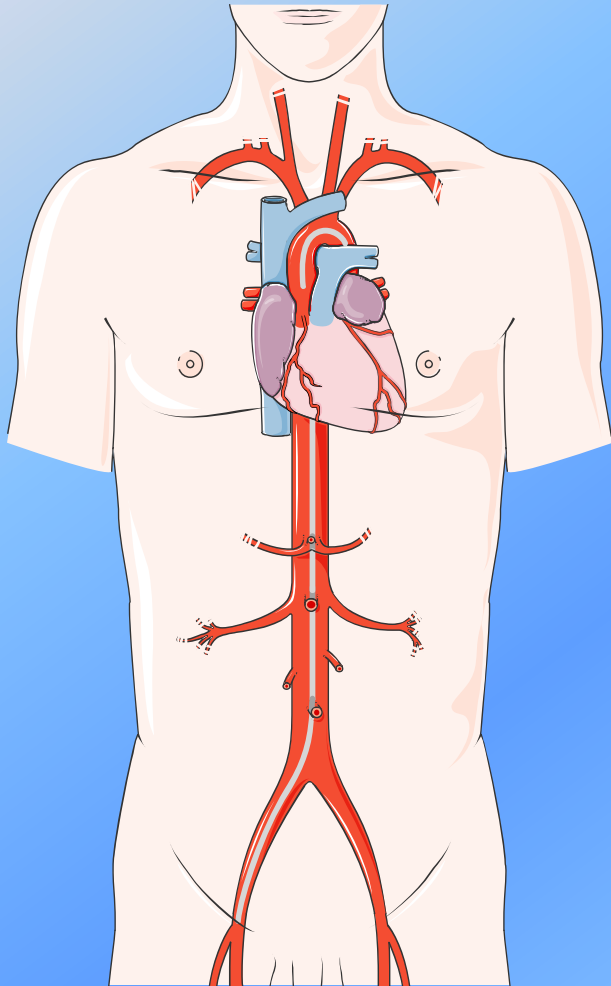
STEMI spodní stěny

Léčba STEMI – AKUTNÍ

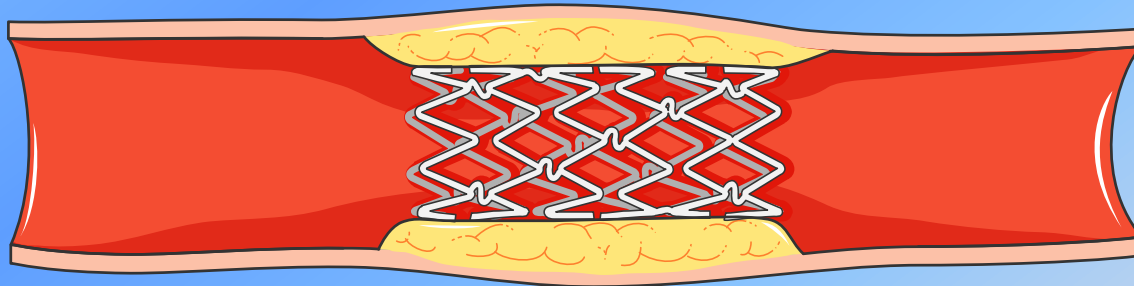
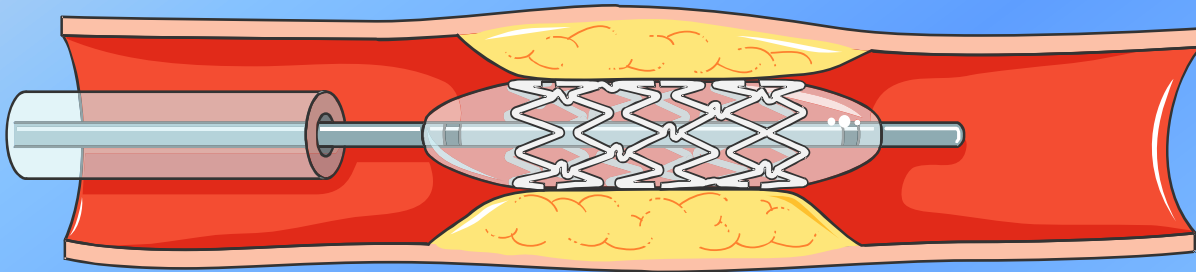
- Kyselina acetylsalicylová + látky blokující účinky trombocytů + heparin (ev. Léky tlumící bolest)
- Co nejrychlejší transport do nemocnice k provedení urgentní koronarografie a direktní angioplastiky

Srdeční kateterizace

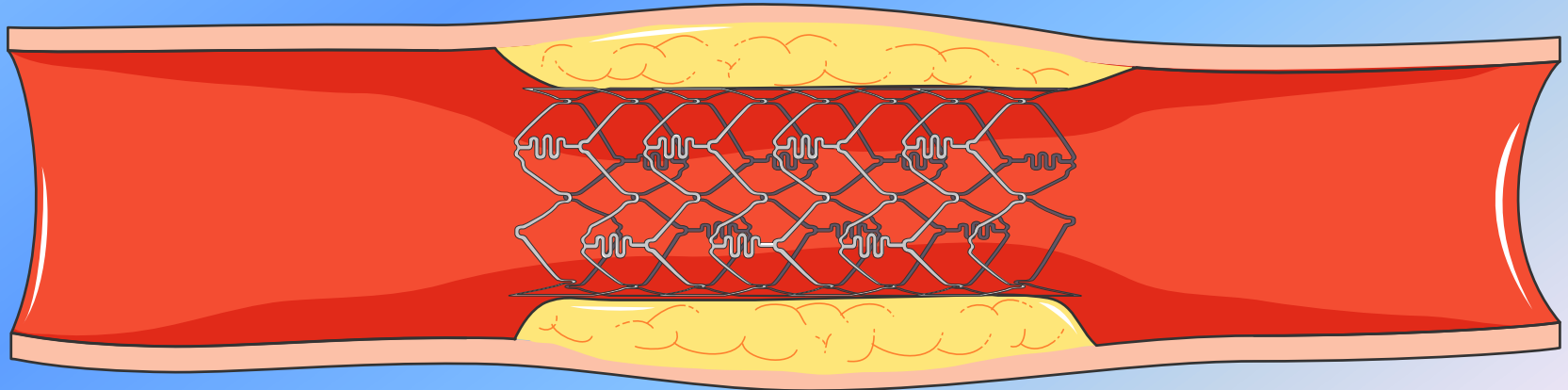
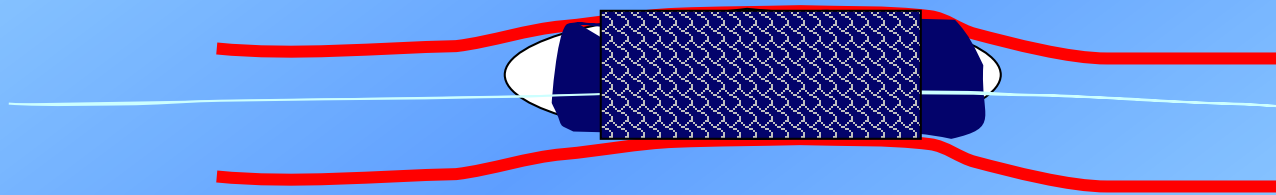

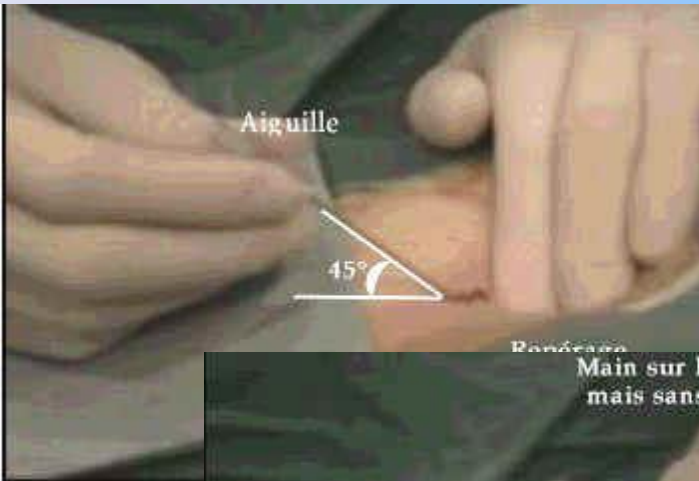
PTCA

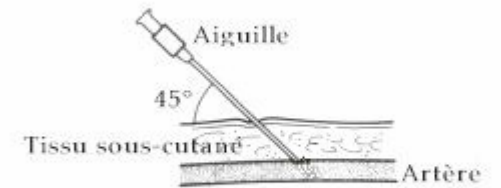
Perkutánní koronární intervence (PCI)

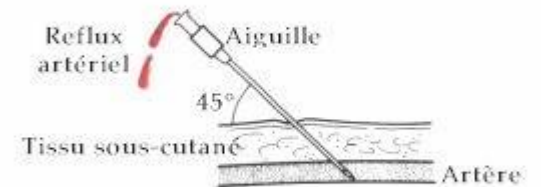
Přístup

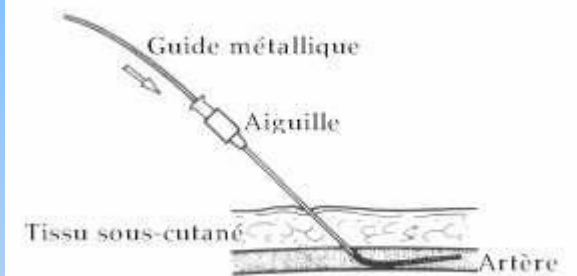
1

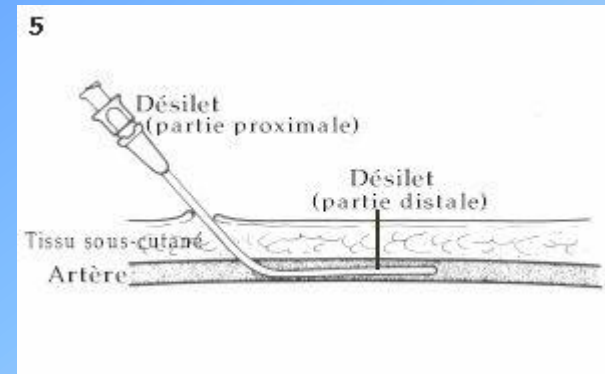
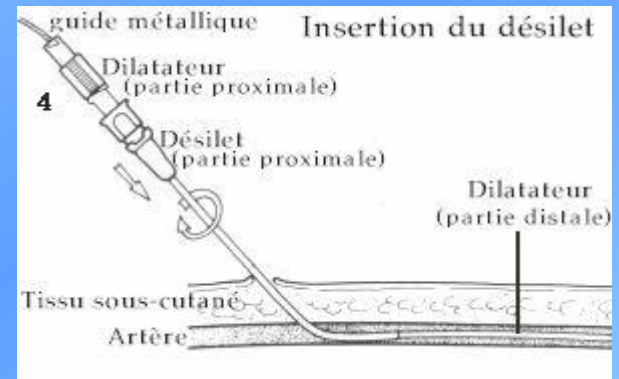
2

3

Přístup

Instrumentárium

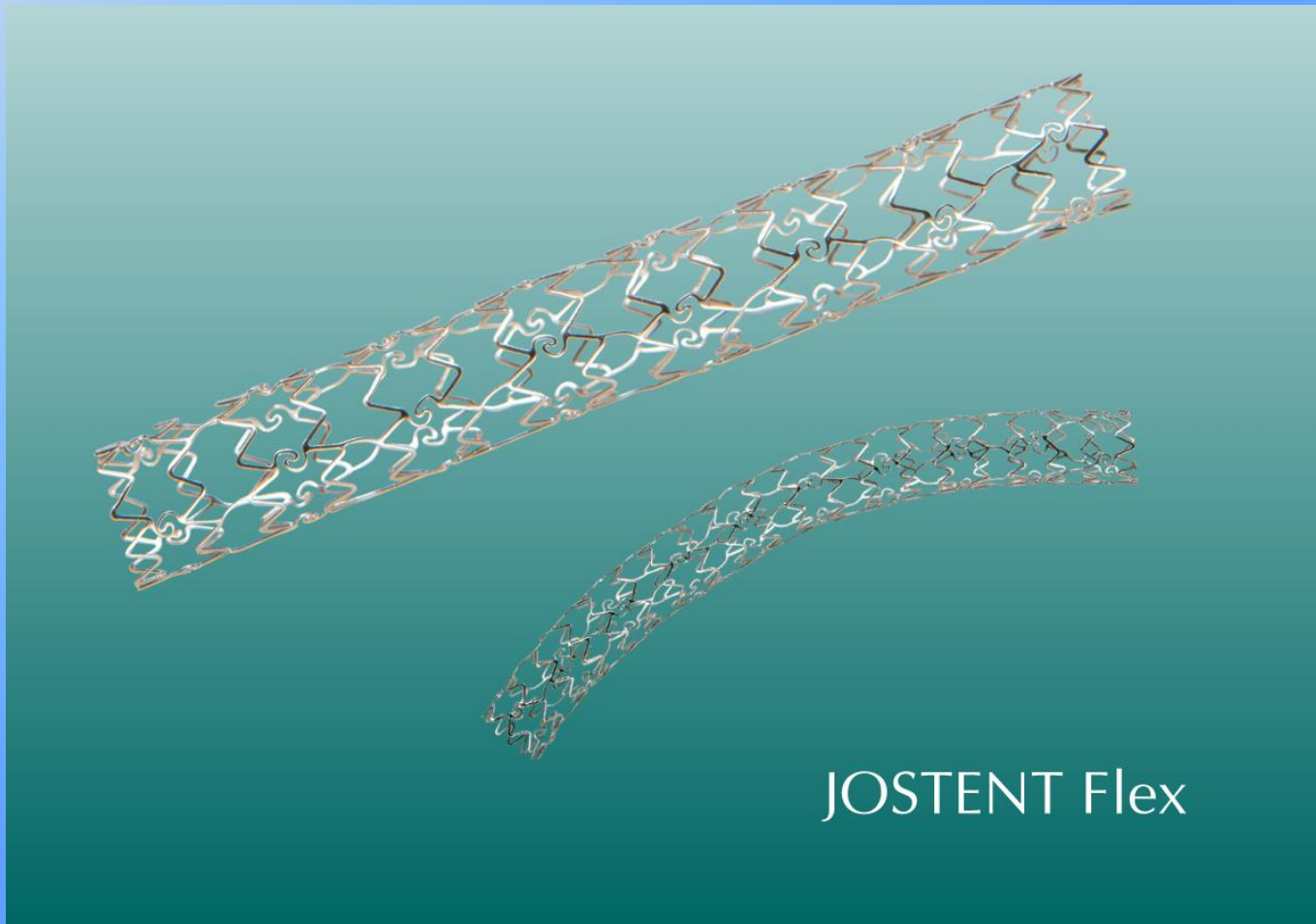
PTCA balonový katetr

Instrumentárium

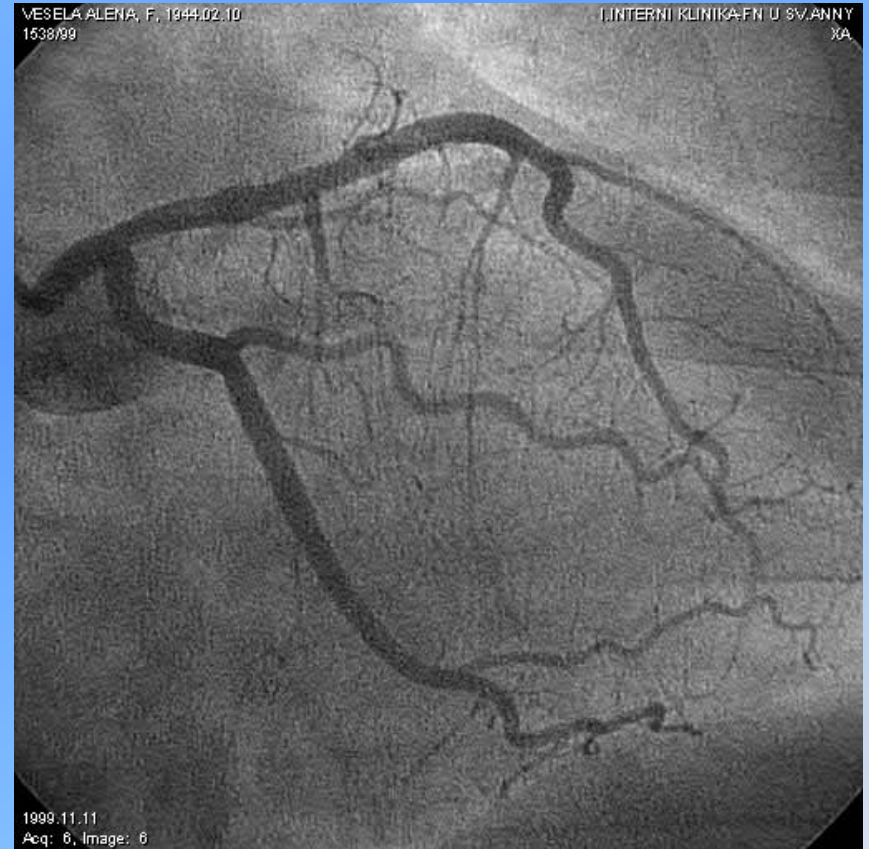
stent

Instrumentárium

stent

AIM přední stěny

Léčba STEMI – DLOUHODOBÁ

- Beta – Blokátory
- Kyselina acetylsalicylová + látky blokující účinky trombocytů (12 m)
- Statin
- Inhibitory ACE

Léčba NSTEMI – AKUTNÍ

- Kyselina acetylsalicylová + látky blokující účinky trombocytů + heparin (ev. Léky tlumící bolest)
- + Betablokátory, statin a ACEI
- Koronarografie do 72 hodin

Léčba NSTEMI – DLOUHODOBÁ

- Beta – Blokátory
- Kyselina acetylsalicylová + látky blokující účinky trombocytů (12 m)
- Statin
- Inhibitory ACE

Léčba stabilní ICHS

- Beta – Blokátory
- Kyselina acetylsalicylová + látky blokující účinky trombocytů (12 m)
- Statin
- Inhibitory ACE
- Nitráty při bolestech
- Echokardiografie, zátěžový test, koronarografie